

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

ГОДИШНА ПРОГРАМА
ЗА РАБОТА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ЗА 2024 ГОДИНА

Скопје, декември 2023 година

**ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ЗА 2024 ГОДИНА**

Содржина

1.	Резиме.....	3
2.	Вовед.....	7
3.	Додадена вредност од работата на ДЗР.....	9
3.1.	Очекувани резултати од работењето.....	11
3.2.	Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР.....	15
3.3.	Очекувања од засегнатите страни.....	18
3.4.	Отвореност на ДЗР за предлози за вршење на ревизии при подготовка на Годишната програма.....	20
4.	Управување со ризици.....	22
5.	Планирани активности за 2024 година.....	24
5.1.	Уставност, правна рамка и стратешки документи.....	24
5.2.	Методолошки акти и подобрување на ревизорските процеси.....	28
5.3.	Избор на субјекти за вршење ревизија.....	29
5.4.	Следење на препораките дадени во конечните ревизорски извештаи.....	32
5.5.	Превенција од корупцијата / соработка со надлежни органи.....	33
5.6.	Меѓународна соработка.....	38
6.	Потребни ресурси за реализација на годишната програма.....	42
6.1.	Човечки ресурси.....	42
6.2.	Финансиски ресурси.....	44
6.3.	ИТ ресурси.....	45
7.	Транспарентност и известување во работењето на ДЗР.....	46
7.1.	Обезбедување на транспарентност во работењето на ДЗР.....	46
7.2.	Информирање и комуникација во ДЗР.....	48
7.3.	Информирање и комуникација со засегнатите страни.....	49
7.4.	Измена и дополнување на Годишната програма за работа на ДЗР.....	51
	Прилог број: 1.....	52
	Прилог број: 2.....	55
	Прилог број 3:.....	62

1. Резиме

Годишна програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2024 година е донесена врз основа на член 9 точка 2 од Законот за државната ревизија („Службен весник на Република Македонија бр. 66/10, 145/10, 12/14, 43/14, 154/15, 192/15, 27/16, 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 122/21), член 3 и член 4 од Правилникот за начинот на вршење на државната ревизија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 264/20), како и Упатството за стратешко и годишно планирање на ревизиите.

Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2024 година (во натамошниот текст: Годишна програма на ДЗР за 2024 година), е изготвена врз основа на Одлуката за определување на стратешки цели за ревизии на Државниот завод за ревизија за период 2024 – 2027 година и за приоритетни области за ревизии по сектори кои вршат ревизија¹, Стратешкиот план за ревизија на Државниот завод за ревизија за 2024 – 2027², во согласност со целите и приоритетите од Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија 2023 – 2027³ и расположливите ресурси на ДЗР.

Државниот завод за ревизија чувствувајќи ја потребата од зголемување на својата транспарентност, отчетност и одговорност во извршувањето на со закон делегираните надлежности, во рамки на подготвувањето на Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година достави известување за доставување на барања/предлози за вршење на ревизии до 1.200 засегнати страни, во исто време на својата веб страна континуирано е поставен образец „Барање за ревизија“⁴ кој секое заинтересирано правно или физичко лице може да го потполни анонимно и да го проследи до ДЗР. Исто така по пат на користење на социјалните мрежи (FB) беше објавен повик до сите заинтересирани правни и физички лица да достават барање за вршење на ревизија и анонимно да го достават до ДЗР преку интернет.

Согласно пропишаните критериуми во Упатството за стратешко и годишно планирање на ревизиите, ДЗР во 2024 година планира да изврши вкупно 73 ревизии, од кои 61 се однесуваат на ревизија на регуларност, 11 ревизии на успешност и 1 ревизија на усогласеност, кои се прикажани во Прегледот на планирани ревизии, кој е составен дел на Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година.

Од вкупно планирани 73 ревизии согласно Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година:

- 4 ревизии (5%) се задолжителни да се вршат еднаш годишно согласно член 23 став 1 од Законот за државната ревизија,

¹ бр.03 – 905/1 од 07.09.2023 година

² бр. 01-906/1 од 07.09.2023 година

³ бр. 01-1361/1 од 03.10.2022 година

⁴ https://dzt.mk/mk/contact/barane_za_revizija

- 23 ревизии (32%) се согласно прифатени барања доставени од засегнати страни; и
- 46 ревизии (63%) се предложени од секторите за ревизија во ДЗР, во согласност со стратешките документи, критериумите за избор уредени согласно професионалните стандарди на ИНТОСАИ, критериумите за избор во согласност со целите на одржлив развој на ОН, критериумите за избор на ОЕЦД-СИГМА и расположливите ресурси за ревизија.

Од планираните ревизии со Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година, најмалку 8 ревизии на успешност и 3 ревизии на регуларност ќе бидат спроведени во соработка со други ВРИ и меѓународни организации.

Очекуваните резултати од работењето на Државниот завод за ревизија за 2024 година се согледуваат во:

- поддршка на Собранието на Република Северна Македонија во исполнувањето на неговите надлежности преку идентификација и презентација на неправилностите, случаите на противзаконско работење и можни случаи на корупција и злоупотреба на функцијата;
- давање придонес во остварувањето на поставените цели на нацрт Националната развојна стратегија, која е сеопфатен документ за економскиот, социјалниот, еколошкиот и културниот развој на нашата држава во следните 20 години, која доколку биде донесена, ќе ги одразува стремежите, очекувањата и согледувањата за едно подобро економски развиено општество и благосостојба за граѓаните;
- давање на придонес во остварувањето на Целите на одржлив развој на Организацијата на обединети нации - Агендата 2030;
- давање на придонес во превенција и спречување на корупцијата и преземање на дејствија за известување и соработка до надлежните органи во однос на потенцијални или откриени ризици, сомневања, незаконски дејствија и трансакции утврдени при вршење на ревизиите, кои упатуваат на можни судири на интереси, корупција и измама;
- давање на јасни и ефективни препораки на државните и другите институции од јавниот сектор во унапредување на управувањето со јавните средства;
- давање придонес за зголемување на транспарентноста и отчетноста на користењето на јавните средства / средствата на даночните обврзници, а со тоа и подобрување на квалитетот на животот на граѓаните на Република Северна Македонија преку испорака на услуги со почитување на принципите на сигурност во давањето на услугите, континуитет и квалитет на услугата, транспарентност, достапност и универзална услуга, заштита на корисниците и граѓаните;

- утврдување на состојби на даночна евазија, неплаќање на јавни давачки и надоместоци во Буџетот на Република Северна Македонија со што ДЗР обезбедува поврат на вложените средства од Буџетот во ДЗР;
- утврдување на состојби на даночна евазија, неплаќање на јавни давачки и надоместоци во Буџетот на единиците на локална самоуправа и Градот Скопје со што ДЗР обезбедува поврат на вложените средства од Буџетот на Република Северна Македонија единиците на локална самоуправа и Градот Скопје;
- ревизија на доделувањето на договорите и реализацијата на јавните набавки;
- давање насоки за начинот на планирање на капиталните инвестиции, обезбедувањето на потребните средства и следење на нивната реализација на централно и локално ниво и утврдување на ефектите од наведените инвестиции.

Заради остварување на основната цел на ревизијата - водење грижа за јавните средства и унапредување на управувањето со истите, навременото откривање на отстапувањата од прифатените стандарди и повредите на принципите на законитост, ефикасност, ефективност и економичност во раководењето со јавните средства, ДЗР упатува јасни и ефективни препораки, со цел да се преземат чекори со кои отстапувањата и повредите во иднина ќе се спречат или отежнат.

Државниот завод за ревизија континуирано и во 2024 година преку јасни, реални, објективни и навремени информации за констатирани неправилности, неусогласености со законските прописи, незаконско постапување со јавните средства и можните случаи на корупција и злоупотреба на службената должност, ќе даде свој придонес во исполнувањето на дел од надлежностите на Собранието на Република Северна Македонија.

Почитувајќи ги Принципите за транспарентност и отчетност на INTOSAI-P-20⁵, ДЗР јавно и транспарентно ја информира јавноста и сите засегнати страни за својата работа, преку издадените и објавените конечни ревизорски извештаи на веб и Facebook страната на ДЗР. Покрај ревизорскиот извештај, на веб страната на ДЗР и објавата на Facebook/LinkedIn страната се поставува и соопштение за медиуми, како и Апстракт од ревизорски извештај во кој се содржани клучните утврдени состојби. ДЗР воспостави пракса за секој објавен Конечен ревизорски извештај да ги информира засегнатите страни.

Со еден збор Државниот завод за ревизија како Врховна ревизорска институција во Република Северна Македонија обезбедува целосна примена на Принципите на INTOSAI-P-12⁶, Вредност и придобивки од ВРИ – правење разлика во животот на граѓаните, остварувајќи ги утврдените цели за секоја ВРИ вклучувајќи го и ДЗР а тоа се:

⁵ https://dzt.mk/sites/default/files/2021-04/Transparentnost_otcetnost.pdf

⁶ https://dzt.mk/sites/default/files/2021-04/Vrednost_pridobivki_VRI_12.pdf

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2024 ГОДИНА

- зајакнување на отчетноста, транспаретноста и интегритетот на државните органи и субјекти од јавниот сектор;
- демонстрирање континуирана релевантност за граѓаните, собранието и другите засегнати страни;
- претставува организација за пример.

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА ЗА 2024 ГОДИНА

2. Вовед

Врз основа на член 9 точка 2 од Законот за државната ревизија („Службен весник на Република Македонија бр. 66/10, 145/10, 12/14, 43/14, 154/15, 192/15, 27/16, 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 122/21), член 3 и член 4 од Правилникот за начинот на вршење на државната ревизија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 264/20) и Правилникот за внатрешна организација на Државниот завод за ревизија бр. 01-1166/1 од 27.12.2022 година, како и Упатството за стратешко и годишно планирање на ревизиите бр. 02 – 735/1 од 09.07.2020 година, главниот државен ревизор ја донесе оваа Годишна програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2024 година.

Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2024 година (во натамошниот текст: Годишна програма на ДЗР за 2024 година), е изготвена врз основа на Одлуката за определување на стратешки цели за ревизии на Државниот завод за ревизија за период 2024 – 2027 година и за приоритетни области за ревизии по сектори кои вршат ревизија⁷, Стратешкиот план за ревизија на Државниот завод за ревизија за 2024 – 2027⁸, во согласност со целите и приоритетите од Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија 2023 – 2027⁹ и расположливите ресурси на ДЗР.

Годишната програма на ДЗР за 2024 година е изготвена и донесена согласно постапката утврдена во Упатството за стратешко и годишно планирање на ревизиите¹⁰ (во натамошниот текст: Упатството).

Согласно Упатството, годишното планирање опфаќа период од една (1) календарска година и завршува со изготвување на Годишна програма за вршење ревизии, која ја донесува главниот државен ревизор.

Годишната програма на ДЗР за 2024 година во делот за вршење ревизии ги вклучува предложените и избраните ревизии на регуларност (ревизија на финансиски извештаи заедно со ревизија на усогласеност), ревизии на успешност и ревизии на усогласеност врз основа на примена на критериуми утврдени согласно професионалните стандарди на ИНТОСАИ.

Во Годишната програма за работа на ДЗР се планирани и активности кои се однесуваат на:

- стратешки документи;
- методолошки аспекти на ревизиите;
- меѓународната соработка;
- едукацијата на ревизорите;

⁷ бр.03 – 905/1 од 07.09.2023 година

⁸ бр. 01-906/1 од 07.09.2023 година

⁹ бр. 01-1361/1 од 03.10.2022 година

¹⁰ бр. 02 – 735/1 од 09.07.2020 година

- подготвување на извештаи и анализи;
- транспарентноста, отчетноста и односите со засегнатите страни;
- активностите поврзани со тековни и повеќегодишни проекти;
- поддршката на ревизијата и
- други релевантни активности.

Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година се доставува до Собранието на Република Северна Македонија најдоцна до крајот на месец декември во тековната за наредната година, заради информирање.

Годишната програма за работа на ДЗР содржи Акциски план за реализација на годишната програма за работа и преглед на субјекти кои се предмет на ревизија во тековната година.

Постапувајќи во согласност со Комуникациската стратегија на Државниот завод за ревизија за 2020 - 2023 година, со обезбедување на висок степен на транспарентност во своето работење Годишната програма за работа на ДЗР се објавува на веб страната на ДЗР.

Оваа Програма влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 01.01.2024 година.

3. Додадена вредност од работата на ДЗР

Со Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година се утврдени приоритетните активности во насока на остварување на целите и задачите за работа на ДЗР односно остварување на стратешките цели на институцијата.

Преземените активности за остварување на стратешките цели обезбедуваат соодветен опфат на ревидирани јавни средства, зголемување на знаењата и вештините на вработените, вршење на ревизија на успешност на различни програми и проекти кои се во функција на остварување на отчетноста и доброто управување, испитување на резултатите во однос на економичноста, ефикасноста и ефективноста на активностите на јавниот сектор, информирање на засегнатите страни и јавноста за утврдените состојби во конечните ревизорски извештаи и подобрување на квалитетот на услугите кои јавниот сектор има обврска да ги обезбеди за правните и физички лица.

Клучните резултати од работењето на ДЗР за 2024 година се согледуваат во:

- поддршка на Собранието на Република Северна Македонија во исполнувањето на неговите надлежности преку идентификација и презентација на неправилностите, случаите на противзаконско работење и можни случаи на корупција и злоупотреба на функцијата;
- давање придонес во остварувањето на поставените цели на нацрт Националната развојна стратегија, која е сеопфатен документ за економскиот, социјалниот, еколошкиот и културниот развој на нашата држава во следните 20 години, и која доколку биде донесена, ќе ги одразува стремежите, очекувањата и согледувањата за едно подобро економски развиено општество и благосостојба за граѓаните;
- давање на придонес во остварувањето на Целите на одржлив развој на Организацијата на обединети нации - Агендата 2030;
- давање на придонес во превенција и спречување на корупцијата и преземање на дејствија за известување и соработка до надлежните органи во однос на потенцијални или откриени ризици, сомневања, незаконски дејствија и трансакции утврдени при вршење на ревизиите, кои упатуваат на можни судири на интереси, корупција и измама;
- давање на јасни и ефективни препораки на државните и другите институции од јавниот сектор во унапредување на управувањето со јавните средства;
- давање придонес за зголемување на транспарентноста и отчетноста на користењето на јавните средства / средствата на даночните обврзници, а со тоа и подобрување на квалитетот на животот на граѓаните на Република Северна Македонија преку испорака на услуги со почитување на принципите на сигурност во давањето на услугите, континуитет и квалитет

на услугата, транспарентност, достапност и универзална услуга, заштита на корисниците и граѓаните;

- утврдување на состојби на даночна евазија, неплаќање на јавни давачки и надоместоци во Буџетот на Република Северна Македонија со што ДЗР обезбедува поврат на вложените средства од Буџетот Република Северна Македонијаво ДЗР;
- утврдување на состојби на даночна евазија, неплаќање на јавни давачки и надоместоци во Буџетот на единиците на локална самоуправа и Градот Скопје со што ДЗР обезбедува поврат на вложените средства од Буџетот на Република Северна Македонија единиците на локална самоуправа и Градот Скопје;
- ревизија на доделувањето на договорите и реализацијата на јавните набавки;
- давање насоки за начинот на планирање на капиталните инвестиции, обезбедувањето на потребните средства и следење на нивната реализација на централно и локално ниво и утврдување на ефектите од наведените инвестиции.

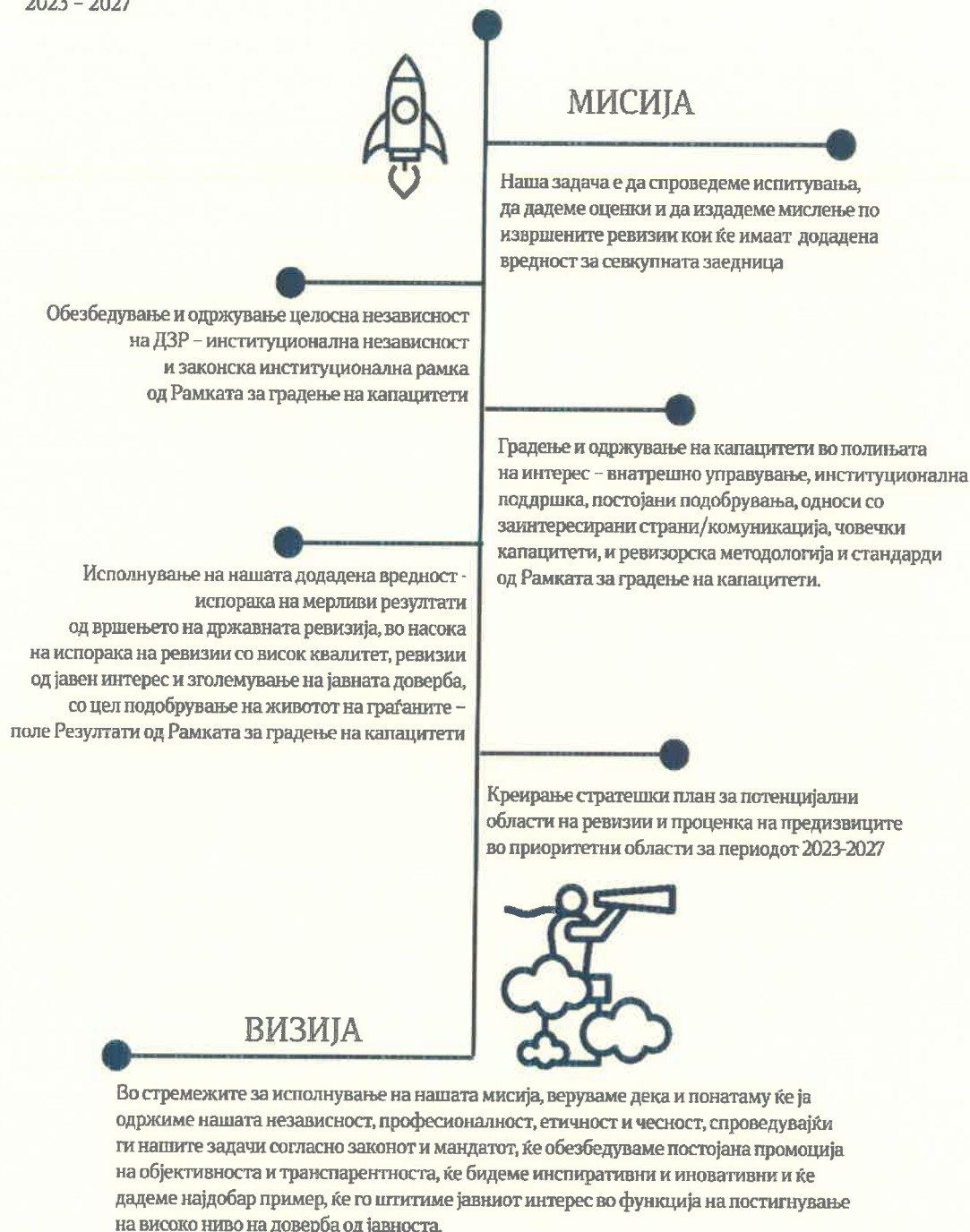
Државниот завод за ревизија како Врховна ревизорска институција во Република Северна Македонија обезбедува целосна примена на Принципите на INTOSAI-P-12, Вредност и придобивки од ВРИ – правење разлика во животот на граѓаните, остварувајќи ги утврдените цели за секоја ВРИ вклучувајќи го и ДЗР, а тоа се:

- зајакнување на отчетноста, транспарентноста и интегритетот на државните органи и субјекти од јавниот сектор;
- демонстрирање континуирана релевантност за граѓаните, собранието и другите засегнати страни;
- претставува организација за пример.

3.1. Очекувани резултати од работењето

МИСИЈА, СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ И ВИЗИЈА
НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
2023 - 2027

Главните приоритети на ДЗР за 2024 година произлегуваат од надлежностите пропишани со одредбите од Законот за државната ревизија, друга релевантна законска рамка, меѓународните стандарди на ИНТОСАИ, стратешките документи на Државниот завод за ревизија, приоритетите и мерките кои се утврдени со Програмата за реформа на управувањето со јавни финансии „СМАРТ ЈАВНИ

ФИНАНСИИ“ 2022 – 2025 година, како и предложените ажурирања за период до 2027 година, забелешките содржани во Извештајот на Европската Комисија за 2023 година во однос на Поглавје 3.32. Финансиска контрола.

Во Извештајот за 2023 година на Европската Комисија во однос на подрачјето Надворешна ревизија кое е во надлежност на Државниот завод за ревизија се посочени неколку аспекти кои влијаат на работењето на ДЗР, но не се во негова директна контрола односно зависат од постапувањето на други надлежни органи и за истите е потребно подобрување во однос на:

- Независноста на Државниот завод за ревизија да биде гарантирана со Уставот;
- Усвојување на предлог новиот Закон за државната ревизија, со цел зајакнување на независноста на Државниот завод за ревизија;
- Подобрување на ефикасноста на парламентарниот надзор на јавните средства и следењето на препораките од ревизијата;
- Зајакнување на соработката со институциите за борба против корупцијата.

Со цел подобрување на управувањето со јавни финансии што претставува еден од клучните приоритети, од страна на Владата на Република Северна Македонија донесена е Програмата за реформа на управувањето со јавни финансии „СМАРТ ЈАВНИ ФИНАНСИИ“, со која се настојува да се зајакне системот на јавни финансии, да се промовира транспарентноста, отчетноста, фискалната дисциплина и ефикасноста во управувањето и користењето јавни ресурси со цел подобрување во областа на обезбедувањето услуги и економски развој.

Во рамки на истата се утврдени два приоритети и две мерки за Столбот 7 - Надворешна контрола и парламентарен надзор кои се во надлежност на ДЗР. Приоритетот - Надворешна ревизија има за цел зајакнување на управувањето со јавни финансии и обезбедување транспарентност и отчетност за користењето на јавни средства преку:

- зајакнување на правната рамка за надворешна ревизија со постигнување на уставна независност на ДЗР и зајакнување на финансиската и оперативната независност во согласност со принципите, стандардите и упатствата на ИНТОСАИ и
- зајакнување на институционалните капацитети и капацитетите на човечките ресурси на ДЗР.

Додека Приоритетот - Парламентарен надзор, има за цел зајакнување на управувањето со јавни финансии и обезбедување транспарентност и отчетност за користењето на јавни средства преку:

- воспоставување механизам за проактивна улога за разгледување на ревизорските извештаи во Собранието и преземените мерки по дадените препораки во ревизорските извештаи, и
- зајакнување на институционалните капацитети за разгледување на ревизорските извештаи во Собранието.

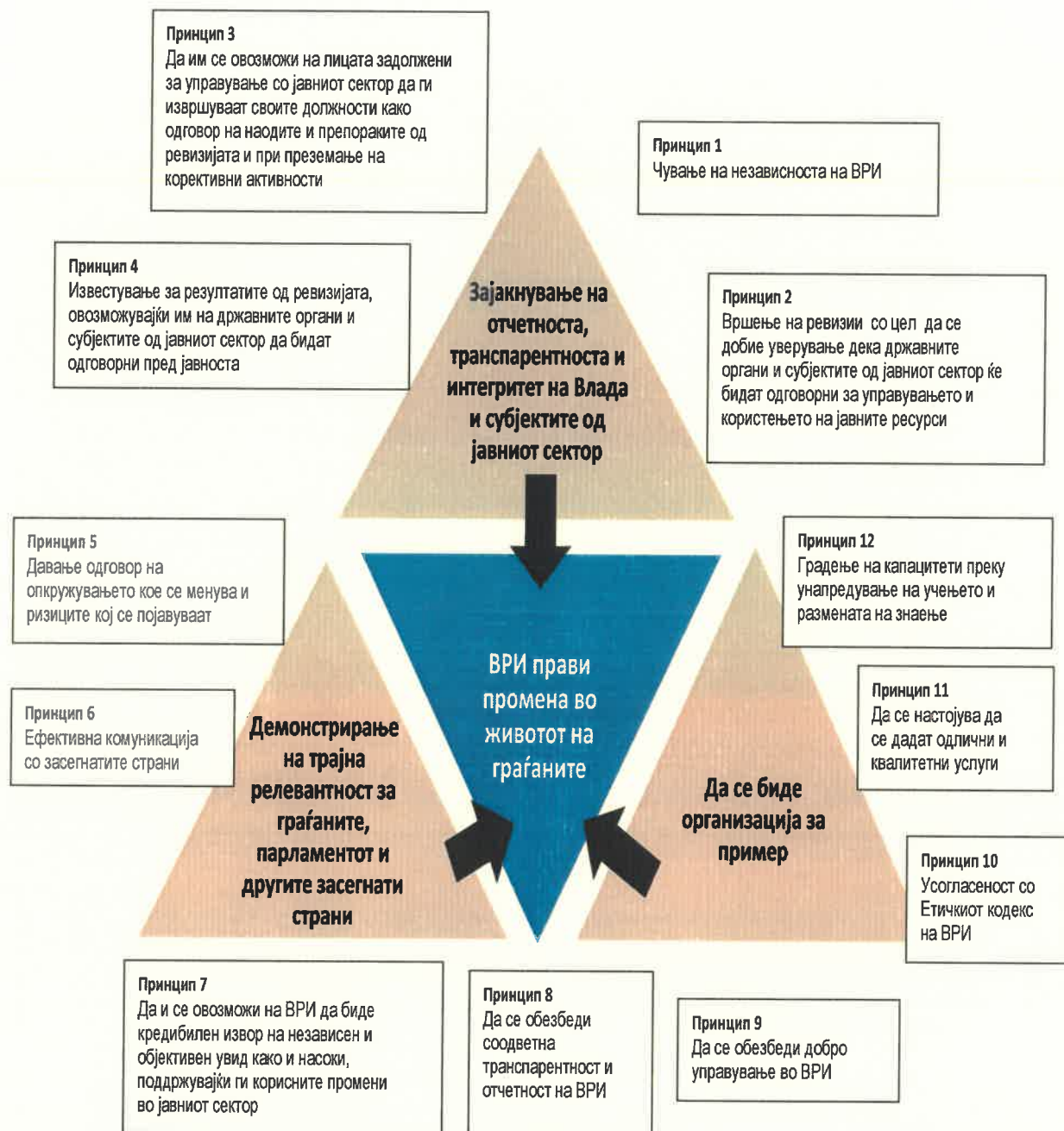
Програмата за реформа на управувањето со јавни финансии „СМАРТ ЈАВНИ ФИНАНСИИ“ се спроведува преку акциски планови кои ги одобрува Владата на Република Северна Македонија за секоја година во текот на периодот на спроведување на Програмата, во кои детално се образложуваат мерките, активностите и под активностите на Програмата што ќе се спроведуваат во годината.

Со наведените документи се дефинираат конкретни целни вредности за показателите што треба да се достигнат и се прикажува процената на трошоците и изворите на средства потребни за спроведување на овие активности.

Во Акцискиот план во конкретната година, се содржани активностите и под активностите за спроведување на мерките, во насока на остварување на целните вредности кои се во надлежност на ДЗР.

Клучните резултати придобивки од работењето на Државниот завод за ревизија се согледуваат преку остварување на дванаесете принципи утврдени во INTOSAI-P-12, Вредност и придобивки од ВРИ – правење разлика во животот на граѓаните, и тоа:

Графикон: Вредност и придобивки од ВРИ - принципи

3.2. Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР

Во текот на 2024 година ќе се реализираат активности кои се однесуваат на стратешките цели (СЦ) и пот цели (СПЦ) утврдени во Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија 2023 – 2027 година, во однос на:

- **Стратешка цел 1** - Обезбедување и одржување целосна независност на Државниот завод за ревизија – институционална независност и законска институционална рамка од Рамката за градење на капацитети, преку стекнување на правен статус на ДЗР како уставна категорија во Република Северна Македонија и стекнување на финансиска независност преку самостоен и независен буџет на Државниот завод за ревизија;
- **Стратешка цел 2** - Понатамошно одржување на капацитетите за внатрешно управување, институционална поддршка, стремеж кон постојани подобрувања, односи со заинтересирани страни/комуникација, човечки капацитети, ревизорска методологија и стандарди од Рамката за градење на капацитети, преку подобрувања кај внатрешно управување; зајакнувања на институционалната и административна поддршка (извори на финансирање, инфраструктура, техника и технологија, поддршка во функција на институцијата); стремеж кон постојани подобрувања (институционални и организациски надградувања, соодветни капацитети и компетентности, развој на стратегии и планови); зајакнување и иновации во односите со заинтересираните страни (правци на комуникација внатрешна, надворешна, меморандуми за соработка со заинтересирани страни, форми на објави на институцијата) и одржување на високо ниво, развој и примена на ревизорска методологија и стандарди (ревизорски стандарди, прирачници, упатства, искуства, добра пракса, размена на меѓународни искуства и практики, соработка, учество во работни групи, настани, кооперативни, паралелни ревизии);
- **Стратешка цел 3** – Реализирање/Исполнување на нашата додадена вредност - испорака на мерливи резултати од вршењето на државната ревизија, во насока на испорака на ревизии со висок квалитет, ревизии од јавен интерес и зголемување на јавната доверба, со цел подобрување на животот на граѓаните (Резултати од Рамката за градење на капацитети);

Исполнувањето на нашата додадена вредност се мери преку испорачаните резултати. Тие ги претставуваат постигнувањата на ДЗР во однос на квалитетот на испорачани резултати (ревизорски извештаи и препораки доставени до надлежни и други органи, долгорочно влијание или ефекти од испорачаните резултати (имплементирани препораки, заштитени ресурси и јавни средства), преку испорака на мерливи резултати од ревизии на финансиски извештаи; испорака на мерливи резултати од ревизии на усогласеност; испорака на мерливи резултати од ревизии на успешност; испорака на мерливи резултати од комбинирани ревизии, заеднички ревизии,

паралелни ревизии и развивање и унапредување на институционалните системи за мерење на квалитетот на испорачаните ревизорски извештаи, мерење на степенот на јавната доверба во ДЗР, мерење на степенот на задоволство на граѓаните и јавноста од работењето на ДЗР;

- Стратешка цел 4 - Креирање на стратешки план за дефинирање на потенцијални области на ревизии преку проценка на предизвиците во областите од интерес и според проценка на ризици за периодот 2023 – 2027, кои се земени во предвид при годишното планирање на ниво на ДЗР.

Општата рамка за овие области ги вклучува:

- Борба против корупција и измами;
- Квалитет на јавните услуги и прибирање, трошење и користење на јавните средства и ресурси;
- Подобрување на транспарентноста и отчетноста;
- Квалитетно финансиско известување;
- Усогласеност со регулатива и легислатива;
- Контролни механизми и нивното функционирање во државниот систем;
- Јавен долг и користење на кредити и заеми;
- Цели на одржлив развој на ООН – Агенда 2030 и
- Здрава животна средина.

Корелацијата помеѓу стратешките и непосредните пот цели содржани во Стратегијата за развој на ДЗР и планираните активности со Годишната програма на ДЗР за 2024 година е претставена во Прилог бр. 2 на оваа Годишна програма.

Во новата Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија 2023 – 2027, се утврдени мисијата и визијата на ДЗР. Во 2023 година беа преземени активности за усогласување на постоечките стратешки документи на ДЗР и развивање на нови стратешки документи во согласност со оваа Стратегијата, кои ќе бидат имплементирани во 2024 година.

ИТ Стратегијата на Државниот завод за ревизија 2023-2027 година има за цел да ја зголеми ефикасноста на информацискиот систем на Државниот завод за ревизија во согласност со Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија 2023-2027 година, врз основа на годишни акциски планови за нејзина имплементација.

Со новата Стратегија за управување со човечките ресурси 2024-2027 година се воспоставува основа за унапредување на процесот за управување со човечки ресурси на ДЗР и нејзината имплементација ќе биде врз основа на акциски план.

Во насока на развој на комуникацискиот систем, размена на информации со засегнатите страни и информирање на јавноста за работата на ДЗР, со цел да се обезбеди проток на информациите на хоризонтално и вертикално ниво на комуникација, предвидени се повеќе активности во новата Комуникациска стратегија на Државниот завод за ревизија за 2024 - 2027 година.

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2024 ГОДИНА

Остварувањето на стратешките цели и активностите и во понатамошниот период ќе биде поддржан од домашни и меѓународни донатори, ВРИ и други правни субјекти, меѓу кои се: WFD, UNDP, UN Women, USAID, IFES, NDI, IDI, OECD-SIGMA, Светска Банка и други.

3.3. Очекувања од засегнатите страни

ДЗР е независна институција чија цел е да обезбеди транспарентност и отчетност на јавните институции во управување со јавните средства. Затоа, независна, ефективна и кредибилна државна ревизија е суштинска компонента на демократскиот систем во кој отчетноста, транспарентноста и интегритетот се неопходни делови на стабилната демократија.

Во согласност со принципите на ISSAI P-1 - Декларацијата од Лима¹¹, важна компонента во циклусот на отчетност е постоењето на независна, ефективна и кредибилна ВРИ која врши проверка на управувањето и користењето на јавните ресурси.

ДЗР континуирано постапува во интерес на јавноста, што претставува дополнителна одговорност за ДЗР и со тоа ја демонстрира својата континуирана релевантност за граѓаните, парламентот и другите засегнати страни. ДЗР ја демонстрира својата релевантност преку соодветен одговор на предизвиците со кои се соочуваат граѓаните, очекувањата на различните засегнати страни и новите ризици, како и променливото опкружување во кое се спроведуваат ревизиите.

ДЗР воспоставува ефективен дијалог со засегнатите страни за тоа како нивната работа влијае на подобрувањето на јавниот сектор. Ова му овозможува на ДЗР да биде веродостоен извор на независен и објективен увид, во поддршка на корисни промени во јавниот сектор.

За да можат да ја исполнат својата функција и да осигурат корист за граѓаните, ДЗР ја ужива довербата стекната преку независни, објективни, кредибилни и компетентни ревизорски извештаи. Затоа ДЗР претставува институција за пример, од која можат да учат другите во јавниот сектор и ревизорската професија воопшто.

Основното очекување од ДЗР е да направи промена во животот на граѓаните, преку:

- зајакната отчетност, транспарентност и интегритет на државните органи и субјектите од јавниот сектор;
- демонстрирање континуирана релевантност за граѓаните, парламентот и другите засегнати страни, и
- да претставува организација за пример.

ДЗР ја демонстрира својата релевантност преку соодветен одговор на предизвиците со кои се соочуваат граѓаните, очекувањата на различните засегнати страни и новите ризици и променливото опкружување во кое се спроведуваат ревизиите. Понатаму, за да служат како кредибилен глас што води кон корисни промени, важно е ВРИ да имаат добро познавање на околностите во

¹¹ https://dzt.mk/sites/default/files/2021-04/Deklaracija_Lima.pdf

поширокиот јавен сектор и да водат значаен дијалог со засегнатите страни за тоа како работата на ВРИ може да придонесе за подобрување во јавниот сектор.

ДЗР е институција од доверба.

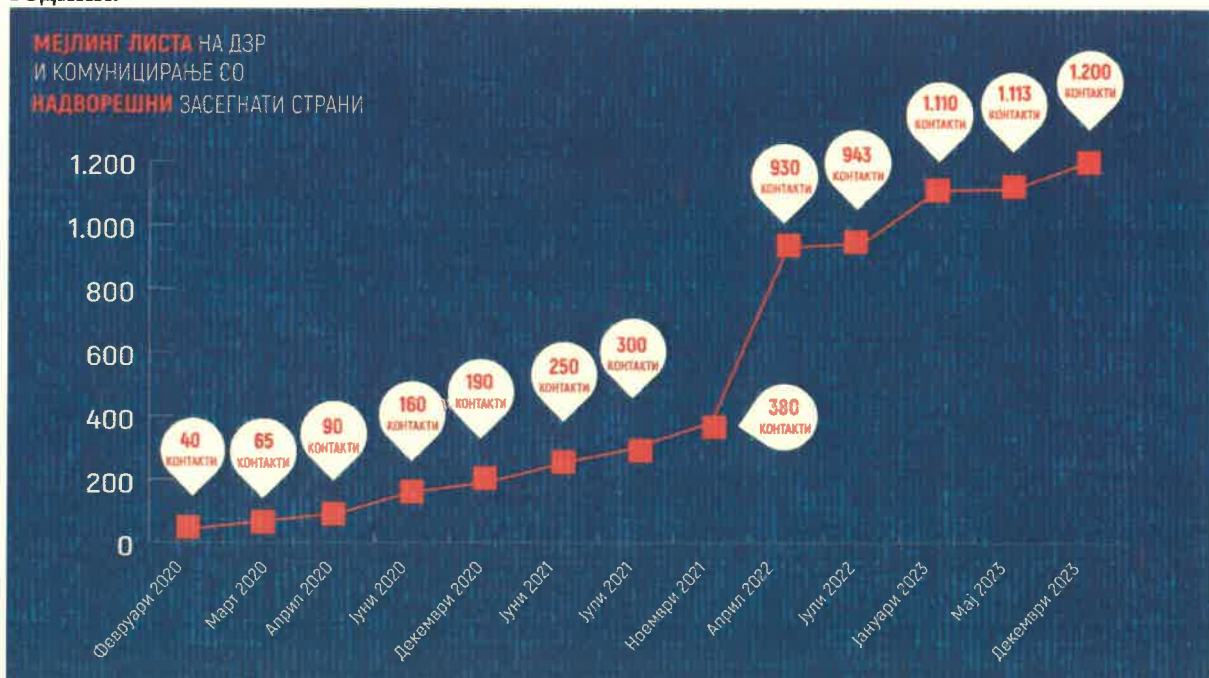
ДЗР преку својата кредибилност е перципирана како независна, компетентна и отчетна пред јавноста.

ДЗР јавно и транспарентно ја информира јавноста и сите засегнати страни за својата работа, преку издадените и објавените конечни ревизорски извештаи на веб страницата на ДЗР. Покрај ревизорскиот извештај, на веб страната на ДЗР или на објавата на Facebook/LinkedIn се поставува и соопштение за медиуми, како и Апстракт од ревизорски извештај во кој се содржани клучните утврдени состојби.

Во насока на обезбедување на целосна имплементација на:

- принцип 4- „Известување за резултатите од ревизијата и овозможување отчетност на државните органи и субјектите од јавниот сектор пред јавноста“;
- принцип 6 – „Ефективно комуницирање со засегнатите страни“;
- принцип 7 – „ Да се биде кредибилен извор за независен и објективен увид и насоки за поддршка на корисни промени во јавниот сектор“ и
- принцип 8 – „Осигурување на соодветна транспарентност и отчетност на ВРИ“ утврден во INTOSAI – P 12, ДЗР започнувајќи од 2020 година до денес постојано презема активности за зголемување на бројот на засегнати страни, кој процес не е ниту лесен ниту едноставен.

Графикон: Преземени активности за утврдување на засегнати страни по години.

Преземените активности за утврдување на засегнатите страни ни овозможи ДЗР да воспостави пракса за секој објавен Конечен ревизорски извештај да информира повеќе од 1.200 засегнатите страни кои се составен дел на мејлинг листата на ДЗР.

Графички приказ на мејлинг листата на ДЗР :

3.4. Отвореност на ДЗР за предлози за вршење на ревизии при подготовка на Годишната програма

Неминовно е да се истакне дека ДЗР чувствувајќи ја потребата од зголемување на својата транспарентност, отчетност и одговорност во извршувањето на со закон делегираните надлежности, во рамки на подготвувањето на Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година достави известување за доставување на барања/предлози за вршење на ревизии до 1.200 засегнати страни, во исто време на својата веб страна континуирано е поставен образец „Барање за ревизија“¹² кој секое заинтересирано правно или физичко лице може да го потполни анонимно и да го проследи до ДЗР. Исто така по пат на користење на социјалните мрежи (FB) објави повик до сите заинтересирани правни и физички лица да достават барање за вршење на ревизија и анонимно да го достават до ДЗР преку интернет¹³.

Заклучно со денот на изготвување на Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година, пристигнати се вкупно 78 барања од институции, граѓански организации, здруженија и правни лица (59%), ЕЛС (4%) и граѓани и анонимно (37%).

¹² https://dzr.mk/mk/contact/barane_za_revizija

¹³ https://www.facebook.com/DrzavenZavodzaRevizija/posts/344419901434599?ref=embed_post

Од пристигнатите барања, во рамки на подготвувањето на Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година прифатени се 23 барања (29%) од вкупно добиените барања, а во согласност со стратешките документи, критериумите за избор уредени согласно професионалните стандарди на ИНТОСАИ, критериумите за избор во согласност со целите на одржлив развој на ОН, критериумите за избор на ОЕЦД-СИГМА и расположливите ресурси за ревизија. Структурата на пристигнати и прифатени барања по видови на субјекти кои ги доставиле барањата е прикажана во Преглед број 1.

Преглед бр.1 Пристигнати барања и прифатени барања по видови на субјекти кои ги доставиле барања		
Субјекти кои доставиле барања	Пристигнати Барања	Прифатени Барања
ЕЛС	3	2
Институции, граѓански организации, здруженија и правни лица	46	15
Граѓани и Анонимно	29	6
Вкупно:	78	23

Пристигнатите барањата за ревизија во најголем дел се однесуваат за ревизија на субјекти од:

- општи дејности на јавната управа (14%);
- ревизија на ЕЛС и јавни претпријатија и трговски друштва основани од ЕЛС (18%);
- субјекти од областа на здравството (19%);
- субјекти од областа на образованието и спортот (19%), а останатите барања за ревизија се однесуваат на субјекти од областа на труд и социјалната политика, јавната безбедност и правосудството, спречување на корупцијата, културата, ИТ, иновации, субјекти од областа на земјоделството, туризмот, економијата, животната средина и јавни претпријатија и трговски друштва основани од централната власт.

Прифатените барања за ревизија се однесуваат на субјекти од општи дејности на јавната управа, ЕЛС и јавни претпријатија и трговски друштва основани од ЕЛС, јавни претпријатија и трговски друштва основани од централната власт, субјекти од областа на здравството, образованието, спортот, правосудството, ИТ, труд и социјална политика и туризмот, детално прикажани во Преглед број 2.

Преглед бр. 2 Пристигнати барања по видови субјекти и области на кои се однесуваат		
Субјекти и области за кои се доставени барања	Пристигнати барања	Прифатени барања
Субјекти од општи дејности на јавната управа	11	5
ЕЛС и ЈП и ТД основани од ЕЛС	14	4
ЈП и ТД основани од централната власт	1	1
Субјекти од областа на здравството	15	4
Субјекти од областа на образованието и спортот	15	3
Субјекти од областа на труд и социјалната политика	5	1
Јавна безбедност, судски и правосудни дејности и спречување на корупцијата	6	2
Субјекти од областа на културата	3	
ИТ и иновации	2	1
Субјекти од областа на земјоделството	2	
Субјекти од областа на туризмот	2	2
Субјекти од областа на економија	1	
Субјекти од областа на животната средина	1	
Вкупно	78	23

Во Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година, прифатените барања за ревизија претставуваат 32% од вкупно планираните 73 ревизии.

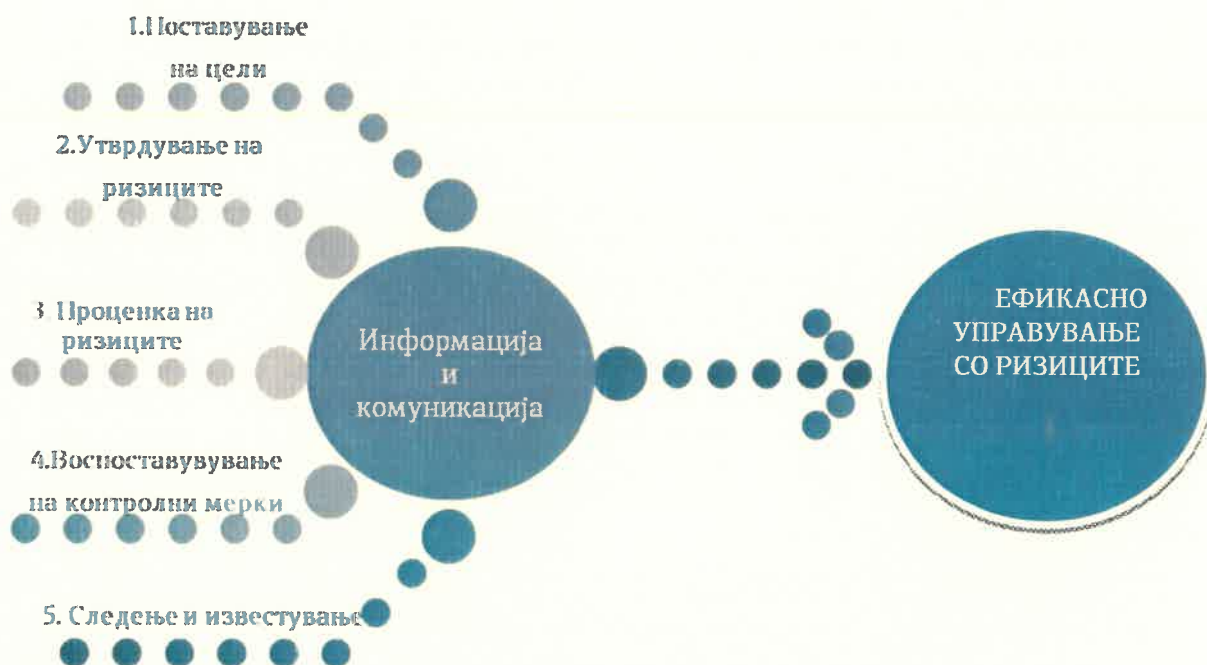
4. Управување со ризици

Остварувањето на основната цел, наменско и законско користење на јавните средства, обезбедување на транспарентност и отчетност на јавните институции во управување со тие средства, ДЗР ја врши преку обезбедување на квалитет, независност, отчетност и транспарентност во работењето.

Само независна државна ревизија, извршена во согласност со прифатената меѓународна методологија од страна на ревизори кои ги имаат неопходните професионални квалификации и интегритет, може да гарантира остварување на оваа цел. Основна цел на ДЗР е вршењето на државната ревизија, во функција на обезбедување на транспарентност и отчетност на јавните институции во управување со јавните средства.

Во извршувањето на активностите, ДЗР е изложен на одредени ризици (настани) кои може да го доведат во прашање остварувањето на целта. Затоа согласно со Стратегија за управување со ризици на Државниот завод за

ревизија 2024 – 2027 година се уредуваат постапките и активностите за управување со утврдените ризици кои може да влијаат врз остварување на целите и успешното работење на ДЗР. Соодветното и добро управување со ризиците е од исклучителна важност за ДЗР.

Целите, процесот и одговорностите за управување со ризиците се исто така дефинирани во Стратегијата за управување со ризик на ДЗР.

ДЗР во согласност со Стратегија за управување со ризици, врши континуирано следење на заканите од севкупното опкружување кое бара работењето постојано да се прилагодува, со што ќе обезбеди адекватно пресретнување на ризиците. Управувањето со ризиците е алатка која му помага на ДЗР навремено и соодветно да реагира на променетите околности и да придонесе кон одржување на постигнатиот квалитет, ефикасност и резултати во сите планирани активности за остварување на стратешките цели.

Управувањето со ризиците овозможува: предвидување и пресретнување на неповолните околности или настани кои би можело да го спречат остварувањето на целите на ДЗР и да го загрозат институционалниот и индивидуалниот кредибилитет, преку насочување на постапките за внатрешна контрола и ресурсите во клучните области и со нив поврзаните ризици, обезбедување ефикасен механизам за постигнување на посветеност на раководителите на сите хиерархиски нивоа за остварување на приоритетите и носење правилни и навремени одлуки.

5. Планирани активности за 2024 година

5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи

Наш приоритет и во наредниот период ќе биде ефективно завршување на постапката на регулирање на уставноста на ДЗР и зајакнување на финансиската и оперативна независност на ДЗР, како и воспоставување на редовен и ефективен механизам за разгледување на ревизорските извештаи во Собранието на Република Северна Македонија по примерот на европските практики.

Заради постигнување на уставна независност и зајакнување на финансиската и оперативна независност на ДЗР, се очекува во наредниот период усвојување на уставните амандмани, изготвени во 2022 година во рамки на Твининг проектот:

„Подобрување на надворешната ревизија и парламентарниот надзор“.

Имено, Државниот завод за ревизија заедно со твининг партнерите Врховните ревизорски институции на Хрватска и Бугарија во рамки на Твининг проектот “Подобрување на надворешната ревизија и парламентарниот надзор“ финансиран од ЕУ, изготвија предлог текст на уставните измени кои од страна на Државниот завод за ревизија се доставени до Министерството за правда како надлежно министерство, до Собранието и Владата.

Од страна на Владата добиени се повратни информации во кои не информираат дека таква предлог иницијатива е доставена до Министерството за правда, а Министерството за правда не извести со допис дека таквата иницијатива е во насока на јакнење на независност на ДЗР и дека ќе биде земена во предвид, со оглед на тоа дека се работи за сугестии кои бараат посебен третман во нашето законодавство и бара вклученост на сите засегнати страни во процесот, за што ќе бидеме дополнително известени.

Во таа насока очекуваме дека надлежното министерство во координација со сите засегнати страни во процесот да достави иницијатива до Собранието на Република Северна Македонија за воведување на Државниот завод за ревизија во Уставот на Република Северна Македонија, во насока на јакнење на независноста на ДЗР.

Наш приоритет и во 2024 година ќе биде ефективно завршување на постапката на донесување на новиот предлог Закон за државната ревизија, со цел зајакнување на финансиската и оперативна независност на ДЗР, како и воспоставување на редовен и ефективен механизам за разгледување на ревизорските извештаи во Собранието на по примерот на европските практики.

Со цел подобрување на правната рамка за државната ревизија заради постигнување на уставна независност на ДЗР и зајакнување на финансиската и оперативната независност во согласност со меѓународните стандарди и најдобрите практики на ЕУ, во рамки на Твининг проектот “Подобрување на надворешната ревизија и парламентарниот надзор“ финансиран од ЕУ,

спроведена е проценка на правната рамка за државната ревизија и дадени се предлози за постигнување уставна независност и зајакнување на финансиската и оперативна независност на ДЗР. Новиот предлог Закон за државната ревизија е подготвен во 2022 година, во соработка со твининг партнерите Врховните ревизорски институции на Хрватска и Бугарија.

Новиот предлог Закон предвидува зајакнување на финансиската и оперативна независност на Државниот завод за ревизија, статусот на вработените, вреднувањето на трудот на вработените и изземањето на вработените од статусот на административни службеници, зајакнување на комуникацијата со засегнатите страни, пред се со Собранието во делот на доставување на збирни извештаи од ревизиите со цел тие да бидат предмет на разгледување во Собранието и да се даде додадена вредност во постапувањето по препораките од страна на субјектите предмет на ревизија. Ова се значајни подобрувања на законодавството за државната ревизија согласно барањата од Европската унија и Меѓународните стандарди за државна ревизија на врховните ревизорски институции (ИССАИ). За овој предлог закон обезбедени се и мислења од релевантни меѓународни организации и институции :

- твининг партнерите ВРИ на Република Хрватска и ВРИ на Република Бугарија;
- Генералниот директорат за буџет на Европската комисија и,
- Развојната иницијатива на ИНТОСАИ (ИДИ).

За овој предлог закон, ДЗР во соработка со Фондацијата за демократија на Вестминстер организираше настан/јавна расправа на кој беше презентирана нацрт верзијата на Законот за државната ревизија. На настанот присуствуваа и активно учество земаа претставници од Владата и Собранието, претставници од државните институции, Делегацијата на ЕУ во Скопје, професионалните институции, академската заедница, граѓанските организации и вработените од ДЗР.

Главниот државен ревизор во април 2022 година го предаде новиот предлог Закон за државната ревизија на Министерот за финансии за понатамошно постапување.

Од денот на поднесувањето на новиот предлог Закон за државната ревизија, се одржаа неколку работни средби помеѓу Државниот завод за ревизија и Министерството за финансии, а како резултат на оваа активност е изготвена нова верзија на предложениот Закон за државната ревизија.

Во февруари 2023 година, Министерството за финансии го започна процесот на јавна консултација за предлог Законот за државна ревизија на платформата Национален електронски регистар на прописи (www.ener.gov.mk).

Во април 2023 година, Министерството за финансии го достави предлог Законот за државната ревизија до Министерството за информатичко општество и администрација и до Секретаријатот за законодавство за добивање мислење.

Со писмо од 13 април 2023 година, МИОА даде негативно мислење за предлог Законот за државна ревизија, заради негова системска неусогласеност со постојниот Закон за административните службеници и постојниот Закон за вработените во јавниот сектор.

Со писмо од 30 мај 2023 година, Секретаријатот за законодавство даде забелешки во однос на текстот на Предлог законот за државната ревизија.

Врз основа на добиените мислењата од Секретаријатот за законодавство и од Министерството за информатичко општество и администрација работната група при Државниот завод за ревизија изврши имплементација на добиените забелешки во правец на правно – техничко и редакциско подобрување на текстот на предлог законот за државната ревизија и новиот текст на предлог законот го достави до Министерството за финансии, кое понатаму го проследи до Секретаријатот за законодавство на повторно разгледување.

Секретаријатот за законодавство на 29 септември 2023 година издаде ново мислење до Министерството за финансии каде што, укажувајќи на потреба од произнесување на Министерството за информатичко општество и администрација имајќи ја во предвид постапката на спроведување на реформата на јавната администрација која што е во тек и преку која се спроведува и процес на реорганизација на институциите во јавниот сектор, а во смисла на одредбите во Предлог законот за државна ревизија за организациска, функционална и финансиска независност на ДЗР, упати на понатамошна потреба од правно техничко и редакциско подобрување на текстот на предлог законот за државна ревизија.

Во исто време, со писмо од 3 октомври 2023 година, ДЗР упати барање за дополнување на член 72 од предлог Законот за административни службеници, во насока да се уреди правото на додаток на плата на државните ревизори со цел да се влијае на намалувањето на негативниот тренд на одлив на кадри од ДЗР, што ќе има позитивен ефект на задржувањето на државните ревизори и вреднување на нивниот труд.

Во месец декември 2023 година, како дел од процесот на спроведување на реформата на јавната администрација, Владата на Република Северна Македонија, помеѓу другите прописи, ги усвои новиот Предлог закон за административни службеници и новиот Предлог закон за вработените во јавниот сектор со што се отвори можноста, по нивното донесување од страна на Собранието, да се надминат системските пречки на неусогласеност на Предлог законот за државна ревизија со важечките закони за административни службеници односно за вработените во јавниот сектор на што упатуваше Министерството за информатичко општество и администрација.

Согласно електронско известување од 6 октомври 2023 година од страна на Министерството за финансии - Сектор за финансиски систем со кое беше побарано ДЗР да номинира претставници кои ќе присуствуваат на заеднички

работни средби со вклучените институции односно Министерството за финансии, Секретаријатот за законодавство и Министерството за информатичко општество и администрација, со цел правно усогласување на текстот на предлог Законот за државна ревизија, Главниот државен ревизор на 5 декември 2023 година по електронски пат го извести Министерството за финансии за номинираните лица од ДЗР.

По завршување на правното усогласување помеѓу институциите, се очекува Министерството за финансии да го поднесе до Владата на Република Северна Македонија предлог Законот за државната ревизија, а по чие усвојување, Владата на Република Северна Македонија да го предложи за донесување во Собранието на Република Северна Македонија.

На средбата на 31 јули 2023 година, остварена помеѓу Главниот државен ревизор и Амбасадорот на Европската Унија во Република Северна Македонија, Амбасадорот ја истакна потребата од целосна независност на ДЗР, доволно финансиски и човечки ресурси за извршување на неговата функција, како и ефикасно спроведување на препораките од ревизијата. Тој, исто така, посочи дека Делегацијата на ЕУ во земјава ќе продолжи да дава поддршка за ДЗР за постигнување на потребната оперативна и финансиска независност предвидена со новиот предлог Закон за државната ревизија.

Во наредниот период се очекува покренување постапка за донесување на новиот Закон за државна ревизија како краткорочен приоритет.

Во текот на 2024 година ќе се спроведат активности за реализација на стратешките цели (СЦ) и пот цели (СПЦ) утврдени во Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија 2023 – 2027 година (детално наведени во точка 3.2. од оваа Годишна програма). Исто така во 2024 година ќе се преземат активности за реализација на целите и активностите утврдени во новите стратешки документи на ДЗР, кои се изготвени во согласност со Стратегијата за развој на ДЗР 2023-2027.

Во 2024 година ќе се изврши ажурирање на ИТ Стратегијата на Државниот завод за ревизија 2023-2027 година, во согласност со активностите за дигитална трансформација во ревизиите кои ќе бидат спроведени во рамки на иницијативата за искористување на технолошкиот напредок (LOTA – Пионери) која ја спроведува Иницијативата за развој на ИНТОСАИ – ИДИ и во која ДЗР учествува со свои претставници.

Следењето на степенот на реализација на стратешките документи ќе се извршува на квартално, полугодишно и годишно ниво од страна на определени лица, со цел преземање на соодветни превентивни мерки за пресретнување на ризиците во случај на неостварување на стратешките цели на ДЗР.

5.2. Методолошки акти и подобрување на ревизорските процеси

Ревизорските стандарди обезбедуваат упатства за ревизорите за одредување на ревизорските чекори и постапки кои треба да се применат во ревизиите и се состојат од критериуми во однос на кои се оценува квалитетот на резултатите од ревизиите. Прирачниците и упатствата ги водат ревизорите кон остварување на квалитетот на ревизиите согласно ревизорските стандарди.

Во текот на 2024 година е планирано да се изготват нови или подобрени методолошки акти и алатки на теми од значење за одговорното управување и користење на јавните средства, вклучувајќи и ажурирање на Прирачникот за ревизија на регуларност од аспект на усогласеност со меѓународните стандарди за државна ревизија, како и методолошки акти за ревизии на цели на одржлив развој, ревизии за вредности за парите (Value for Money), како и анализа со препораки за подобрување на процесот на ревизија на Годишната сметка на Буџетот на Република Северна Македонија итн.

Во насока на понатамошно усогласување, ќе продолжи преведувањето и објавувањето на македонски јазик на принципите, стандардите и упатствата содржани во Рамката за професионални објави на ИНТОСАИ (ИФПП), како и на методолошки упатства и друга стручна литература од областа на ревизијата, издадени од комитети и работни групи на ИНТОСАИ и ЕУРОСАИ, со цел нивно усогласување и имплементација во ревизорската пракса.

ДЗР презема континуирани активности за обезбедување на соодветна поддршка од соодветни партнери од земјата и странство за обезбедување на дополнителни информации и најдобри практики во делот на начинот на извршување и пропишување на методолошките акти за одредени ревизорски области но и зголемување на знаењата и вештините на вработените вклучувајќи и нивно сертифицирање во областа на измами и управување со ризик од корупција, развој на ИТ вештини, особено за анализа на податоци, графички дизајн.

Во насока на продлабочување на знаењата на државните ревизори, ДЗР во 2024 година ќе воведо систем за е-учење (LMS), што ќе претставува онлајн платформа наменета за онлајн испорака на дигитално едукација, но и други активности. Овие активности вклучуваат курсеви за е-учење, онлајн работа, интегрирано образование и активности за поддршка на ревизија и другото. Првата online обука ќе биде во областа на Ревизијата на успешност и истата е наменета за вработените во ДЗР.

5.3. Избор на субјекти за вршење ревизија

Согласно пропишаните критериуми во Упатството за стратешко и годишно планирање на ревизиите, ДЗР во 2024 година планира да изврши вкупно 73 ревизии, од кои 61 се однесуваат на ревизија на регуларност, 11 ревизии на успешност и 1 ревизија на усогласеност, со кои ќе се изврши ревизија на најмалку 60,5% од вкупните јавни расходи, а кои се прикажани во Прегледот на планирани ревизии, кој е составен дел на Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година (Прилог 1).

Од вкупно планираните 63 ревизии согласно Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година:

- 4 ревизии (5%) се задолжителни да се вршат еднаш годишно согласно член 23 став 1 од Законот за државната ревизија,
- 23 ревизии (32%) се согласно прифатени барања доставени од засегнати страни; и
- 46 ревизии (63%) се предложени од секторите за ревизија во ДЗР, во согласност со стратешките документи, критериумите за избор уредени согласно професионалните стандарди на ИНТОСАИ, критериумите за избор во согласност со целите на одржлив развој на ОН, критериумите за избор на ОЕЦД-СИГМА и расположливите ресурси за ревизија.

Од планираните ревизии со Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година, најмалку 8 ревизии на успешност и 3 ревизии на регуларност ќе бидат спроведени во соработка со други ВРИ и меѓународни организации.

Државен завод за ревизија за 2024 година има планирано 11 ревизии на успешност и 1 ревизија на усогласеност кои во целост се поврзани со Националната развојна стратегија 2024-2044 година. Секоја од овие ревизии е поврзана со одредена стратешка област и соодветни развојни цели на Обединетите нации. Табелата со планираните ревизии на успешност и усогласеност како и нивната поврзаност со Стратешките развојни цели на Обединетите нации (ЦОР) и Стратешките области од Националната развојна стратегија (НРС) следува во продолжение:

Табела 1. Ревизии на успешност за 2024 година

ЦОР	Стратешка област од НРС	Планирана ревизија на успешност	ЦОР	Стратешка област од НРС	Планирана ревизија на успешност
	СО: Социјален и демографски баланс	Имплементација на Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и домашното насилство (Истанбулската Конвенција) со осврт кон специјализираните услуги за жени жртви на родово-базирано насилство и семејно насилство	 	СО: Одржлив локален и регионален развој	Ефекти од јавни инвестиции за рамномерен регионален развој
 	СО: Зелена Трансформац ија	Урбанистичко планирање на зелената инфраструктура во градовите	 	СО: Иновативн а и конкурентн а економија	Подобрување и унапредување на јавните услуги и инфраструктурните објекти со јавно приватно партнерство
	СО: Зелена Трансформац ија	Зелена транзиција преку промовирање на обновливи извори на енергија		СО: Социјален и демографс ки баланс; Здрави и среќни луѓе	Искористеност на современа медицинска опрема
	СО: Владеење на правото и добро управување	Реформа на пенитенцијарниот систем		СО: Владеење на правото и добро управување	Дигитализација на матичните книги

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2024 ГОДИНА

 	<p>СО: Сигурно, безбедно и отпорно општество</p>	<p>Безбедноста во сообраќајот на патиштата во Република Северна Македонија</p>		<p>СО: Иновативна и конкурентна економија</p>	<p>Систем на интегрирано планирање на ресурсите (ЕРП систем)</p>
  	<p>СО: Социјален и демографски баланс</p>	<p>Јавни инвестиции за обезбедување капацитети и услови за детската заштита во детските градинки</p>		<p>СО: Социјален и демографски баланс</p>	<p>Усогласеност на процедури за безбедност на податоците од Централен регистар на население</p>

Областите опфатени со наведените ревизии даваат основ за утврдување на начинот на постапување од страна на надлежните органи, но во исто време и обезбедување на активен придонес на ДЗР преку давање препораки за начинот на постапување на истите, давање на оценка за спроведување на реформските процеси, давање совет за начинот на остварување на јавните приходи и користењето на јавните средства, давање совет за начинот на користење на природните ресурси и давање совет за заштита на животната средина.

Годишното планирање на ревизиите се извршува во согласност со одредбите од Законот за државната ревизија, согласно кој задолжително еднаш годишно се врши ревизија на Буџетот на Република Северна Македонија и на Буџетите на фондовите, вклучувајќи ја Агенцијата за вработување, а кај другите субјекти се врши во рокови утврдени со Годишната програма за работа на ДЗР.

Во Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година, согласно Изборниот законик, ќе бидат вклучени, односно ќе бидат предмет на ревизија и вкупните финансиски извештаи со спецификација за трошоците за приходите и расходите во изборната кампања (финансиски извештај за изборната кампања) на учесниците во изборната кампања за претседател, односно пратеници, чии број во моментот на изготвување на Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година е непознат.

Изборот на субјектите за ревизија е извршен согласно член 22 и 23 став 1 од Законот за државната ревизија, Правилникот за начинот на вршење на државната ревизија, Упатството за стратешко и годишно планирање на ревизиите, Одлуката за определување на стратешки цели за ревизии на Државниот завод за ревизија за период 2024 – 2027 година и за приоритетни области за ревизии по сектори кои вршат ревизија, Стратешкиот план за ревизија на Државниот завод за ревизија за 2024 – 2027 година како и предлозите од засегнатите страни.

Имено во Стратегијата за развој на ДЗР 2023-2027 година, во стратешката цел 4 - Креирање на стратешки план за потенцијални области на ревизии и проценка на предизвиците во области од интерес и според проценка на ризици за периодот 2023 – 2027, е идентификувана општата рамка која ги вклучува следниве области:

- Борба против корупција и измами;
- Квалитет на јавните услуги и прибирање, трошење и користење на јавните средства и ресурси;
- Подобрување на транспарентноста и отчетноста;
- Квалитетно финансиско известување;
- Усогласеност со регулатива и легислатива;
- Контролни механизми и нивното функционирање во државниот систем;
- Јавен долг и користење на кредити и заеми;
- Цели на одржлив развој на ООН – Агенда 2030 и здрава животна средина.

Согласно Упатството за стратешко и годишно планирање на ревизиите, делот за вршење ревизии во Годишната програма ги вклучува предложените ревизии од главниот државен ревизор и од секторите за ревизија, кои се предложени и избрани врз основа на примена на критериумите уредени согласно професионалните стандарди на ИНТОСАИ и добиените барања од засегнатите страни.

5.4. Следење на препораките дадени во конечните ревизорски извештаи

Заради остварување на основната цел на ревизијата - водење грижа за јавните средства и унапредување на управувањето со истите, навременото откривање на отстапувањата од прифатените стандарди и повредите на принципите на законитост, ефикасност, ефективност и економичност во раководењето со јавните средства, Државниот завод за ревизија упатува јасни и ефективни препораки, со цел да се преземат чекори со кои отстапувањата и повредите во иднина да се спречат или отежнат.

Корективните мерки за имплементација на препораките му овозможуваат на раководството на субјектот предмет на ревизија да ја подобри ефикасноста и ефикасноста на работењето.

Во рамките на постапките на вршење на ревизиите, Државниот завод за ревизија континуирано го следи и анализира спроведувањето на дадените препораки во Конечните ревизорски извештаи.

Следењето на имплементацијата на препораките во Државниот завод за ревизија ќе се врши:

- преку постапки за follow up / прегледи кои претставуваат составен дел на тековната ревизија за Конечните ревизорски извештаи од претходни години;
- преку добивање информации од субјектот предмет на ревизија согласно член 32 од Законот за државната ревизија (ИЗПМ);

- преку постапки за проверка на преземените мерки од страна на субјектот опфатен со ревизија (follow up проверка) на почетокот на годината во врска со утврдените состојби и дадените препораки содржани во конечните ревизорски извештаи од тековната Годишна програма (Ревизорски извештаи кои се конечни заклучно со 31-ви Октомври) и Ревизии од претходната Годишна програма кои се конечни по 31-ви Октомври) и
- преку follow up проверки како посебна ревизија.

Системот за следење на спроведувањето на препораките дадени во конечните ревизорски извештаи е составна компонента на „САПРИ“ софтверот за обработка и анализа на податоците од Конечните ревизорски извештаи.

ДЗР и во 2024 година преку јасни, реални, објективни и навремени информации за констатирани неправилности, колизии, неусогласености на законските прописи, незаконско постапување со јавните средства и можните случаи на корупција и злоупотреба на службената должност, ќе даде свој придонес во исполнување на дел од надлежностите на Собранието на Република Северна Македонија.

ДЗР ќе продолжи да работи на унапредување на соработката како со Собранието на Република Северна Македонија, така и со субјектите предмет на ревизија, со основна цел зголемување на нивната свесност и одговорност за преземање на мерки за надминување на констатирани неправилности, а се во функција на унапредување на управувањето со јавните средства.

Целокупните активности преземени од страна на Државниот завод за ревизија ќе бидат насочени кон остварување и на принципот Принцип 3 – „Овозможување на оние што се одговорни за управување со јавниот сектор да ги извршуваат своите должности за одговор на наодите и препораките и за преземање соодветни корективни мерки“ од INTOSAI – P 12.

5.5. Превенција од корупцијата / соработка со надлежни органи

Државниот завод за ревизија е активен чинител и има клучна улога во спречување на корупцијата, која се остварува преку имплементацијата на меѓународните стандарди за ревизија за спречување на корупцијата, како и спречувањето на корупцијата како една од клучните стратешки цели на ДЗР.

Активностите на Државниот завод за ревизија поврзани со спречување на корупцијата се одвиваат во согласност со овластувањата и обврските утврдени со Законот за државната ревизија, Законот за јавното обвинителство, Законот за спречување на корупција и судирот на интереси и друга релевантна законска регулатива како и Упатство за ревизија на превенција од корупција „GUID 5270“.

Во тие рамки, во текот на 2024 година, Државниот завод за ревизија ќе продолжи:

- да доставува конечни ревизорски извештаи/известувања до надлежните органи, за наоди кои индицираат активности од нивна надлежност и да

обезбедува повратни информации за преземени мерки согласно нивните надлежности;

- да доставува извештаи и информации за извршени ревизии, по барање на одделни институции;
- да одржува работни средби за меѓусебно информирање, размена на искуства поврзани со методологијата на работа и презентација на утврдените состојби во конечните ревизорски извештаи, усогласување на прописи, запознавање со европската легислатива од аспект на борбата против корупцијата и вршењето на државната ревизија;
- учествува во работата и активностите на Меѓуресорското тело за координација на активностите против корупцијата, како и активно ќе соработува со Државната комисијата за спречување на корупција во делот на преземените активности од Националната стратегија за борба против корупцијата и судирот на интереси 2022 - 2025, а кои активности се поврзани со Државниот завод за ревизија;
- соработува со надлежните органи каде пред се во фокус на своите активности е Јавното обвинителство на Република Северна Македонија. За таа цел согласно склучениот Меморандум за соработка помеѓу двете институции, од страна на двете институции номинирани се контакт лица за меѓусебна размена на податоци и информации со цел остварување на побрза и поефикасна комуникација помеѓу двете институции, имплементација на Упатството за известување за утврдени состојби во вршење на државна ревизија за кои има сомнеж дека субјектот на ревизија сторил кривично дело, со што значително ќе се забрза постапувањето на јавното обвинителство по наодите од ревизиите и ќе се овозможи навремено прибирање докази за кривична постапка. Со поддршка на WFD ќе се спроведат активности за унапредување на соработката помеѓу Државниот завод за ревизија и Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, во согласност со склучениот Меморандум за соработка;
- дава активен придонес во работата на Анти-корупциската деловна коалиција, како и на другите антикорупциски органи;
- Со Годишниот план за превенција од корупција за 2024 година се утврдени конкретни мерки и активности кои ДЗР ќе ги преземе во насока на превенција на корупцијата на ниво на самата институција, како и при вршењето на државна ревизија на финансиските извештаи на субјектите на ревизија кои имаат или може да имаат влијание во извршувањето на надлежностите на ДЗР. Надлежностите на ДЗР, сè пропишани со одредбите од Законот за државната ревизија, Законот за јавни набавки, Законот за финансирање на политички партии, Изборниот законик, Закон за буџетите, Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници, Законот за локалната самоуправа и друга релевантна законска рамка, стандардите и стратешките документи на Државниот завод за ревизија;

- ги применува меѓународните ревизорски стандарди и GUID 5270 – Упатство за ревизија на превенција од корупција, Насоките поврзани со откривање на неправилности, измами и корупција и Насоките за ревизија на ЕУ фондови и претпристапна помош;
- продолжи со активностите за континуирана соработка со надлежните органи во областа на спречување на корупцијата.

МЕТОДОЛОШКИ АКТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОРУПЦИЈА

Упатство 5270
Упатство за ревизија на превенција од корупција

GUID 5270
Упатство за ревизија на превенција од корупција

ЦЕЛ: Повфикасно детектирање на неправилностите во ревизиите како можни дела на измама и корупција префикасен надзор на користењето средства од ЕУ фондови и друга претпристапна помош.

Државните ревизори се придржуваат и до:

- Насоките поврзани со откривање на неправилности, измама и корупција;
- Насоки за ревизија на ЕУ фондови и претпристапна помош;
- Годишен план за спречување на корупција на ДЗР за 2022;

Во насока на спречување на корупцијата ДЗР, презема мерки и активности за:

- Демонстрирање на волја на раководниот менаџмент на ДЗР за спречување корупција и судир на интереси;
- Преиспитување на законската регулатива поврзана со државната ревизија а во врска со спречување на корупција и судир на интереси;
- Демонстрирање етика и интегритет во спречувањето на корупцијата и судирот на интереси, пред се преку:
 - o спроведување на Политиката за интегритет на ДЗР;
 - o назначени се лица за интегритет;
 - o почитување на новиот Кодекс на етика на ДЗР, кој донесен во согласност со Кодексот на етика на ИНТОСАИ;

- следење на спроведувањето на Акцискиот план за имплементација на препораките од извештајот за само-оценка на нивото на интегритет на ДЗР со користење на алатката Into-SAINT спроведена во март 2023 година со поддршка на меѓународни експерти;
- Континуирана дигитализација во вршењето на државната ревизија;
- Континуирана отчетност и транспарентност во вршењето државна ревизија и комуникација со медиумите и пошироката јавност;
- Управување со човечки ресурси во правец на едукација и дејствување во превенција и спречување корупција и судир на интереси;
- Почитување на начелата и принципите утврдени во одредбите на Законот за јавните набавки при доделувањето на договорите за јавни набавки;
- Почитување на интерни правила и процедури за поодделните процеси вклучувајќи го и процесот на доделување на договорите за јавни набавки;
- Почитување на начелата утврдени со Законот за буџетите при извршување на финансискиот план (буџет) за ДЗР и известувањето за неговото извршување;
- Имплементација на системот за менаџмент со квалитет согласно барањата на ISO 9001:2015. ДЗР во август 2022 година започна процес на сертификација за Меѓународниот стандард систем за управување со безбедност на информациите ISO 27001:2013 и меѓународниот стандард за спречување на корупција ISO 37001:2017, кој ќе биде завршен кога ќе се создадат услови за сертификација за овие стандарди во нашата земја;
- Дополнителни контролни механизми за спречување на корупцијата.

Почитувајќи ги претходно наведените методолошки акти, вклучувајќи ја и една од целите на INTOSAI P-12 „Организација за пример“, Државниот завод за ревизија во текот на 2023 година спроведе активности во рамки на проектот „Активност за антикорупција и интегритет“ во соработка со Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (ЦИПФА), а со поддршка од Меѓународната фондација за изборни системи (ИФЕС) и УСАИД, што резултираше со успешно реализирање на Програмата за превенција од корупција за 101 вработен од ДЗР кои се стекнаа со Меѓународен сертификат за управување со ризици од корупција.

Во исто време 17 овластени државни ревизори земаа активно учество на едукацијата за обучувачи за спроведување на Програмата за превенција од корупција. Програмата за превенција од корупција е подготвена и развиена како амбициозна програма од Канцеларијата на Обединетите нации за дрога и криминал (UNODC) и Овластениот институт за јавни финансии и сметководство -

ЦИПФА, а поддржана од Меѓународната фондација за изборни системи ИФЕС и УСАИД.

Во исто време ДЗР во 2024 година ќе ги зајакнува капацитетите на сите државни ревизори во делот на измами и корупција, по пат на специјализирани обуки во оваа област, а особено на новиот специјализиран организационен облик во оваа област во ДЗР.

АКТИВНОСТИ ЗА ISO СЕРТИФИКАЦИЈА

ISO 37001

Меѓународен стандард за воспоставен систем за борба против корупција

ISO 27001

Систем за управување со безбедност на информациите

ISO 9001

Меѓународен стандард за системите за управување со квалитет

Континуирана едукација на вработените

5.6. Меѓународна соработка

Стратешка определба на Државниот завод за ревизија во 2024 година ќе биде натамошно унапредување на меѓународната соработка во насока на идентификување, размена и промовирање на добрите ревизорски практики на ВРИ во однос на методологијата и искуствата за формите, содржините, периодот и начинот на објавување на резултатите од ревизиите и следењето на ефектите од извршените ревизии, како и утврдените појави на измама и корупција, обезбедување квалитет на ревизиите, развојот на капацитетите за обука, видот на соработка со ВРИ, транспарентноста и информирањето на јавноста и соработката со медиумите.

Реализацијата на овие цели ќе се одвива со активно учество на ДЗР во постојните и новоформирани работни и проектни групи на ЕУРОСАИ и ИНТОСАИ, Европскиот суд на ревизори (ЕСР), Мрежата на претседатели на ВРИ на земјите кандидати и потенцијални кандидати за членство во ЕУ (во натамошниот текст: Мрежата) и други меѓународни организации и институции. Формите на соработка ќе опфатат активности во работните и проектните групи во кои ДЗР членува, учество на конгреси, конференции, семинари, работилници, обуки, кооперативни ревизии, давање придонес кон истражувањата кои се прават по прашања од државната ревизија на меѓународно ниво, оценувачки мисии, како и спроведување на peer review во соработка со ВРИ на земја членка на ЕУ. ДЗР ќе учествува во иницијативите за започнување со активностите на проектните групи на EUROSAI за ревизија во реално време, отпорност и подготвеност на владите во однос на идни здравствени кризи, соработка со агенциите на ОН во контекст на ревизиите поврзани со Целите на одржлив развој, користење на вештачка интелигенција во ревизиите и други.

Овие активности можат да бидат реализирани во хибриден формат, далечински преку видео конференции и во форма на вебинари, како и со физичко присуство. Како и во претходните години ДЗР ќе даде свој придонес во билтените - стручните списанија на работните групи во кои активно членува со објавување на текстови за релевантни теми и иновативни пристапи во ревизијата.

**ЕУРОСАИ И ИНТОСАИ
РАБОТНИ ГРУПИ**

Работните групи на ЕУРОСАИ/ИНТОСАИ за ревизија на програмите од областа на животната средина и ИТ ревизија

Во 2024 година ДЗР ќе продолжи активно да учествува во работата и реализацијата на активностите на работните групи на ЕУРОСАИ/ИНТОСАИ за ревизија на програмите од областа на животната средина и ИТ ревизија, во кои членува од 2002, односно 2005 година. Покрај учеството на редовните годишни состаноци и семинари, ДЗР ќе учествува и во подготовката на релевантни документи, прашалници и други активности, зацртани во работните планови на овие работни групи кои имаат за цел креирање на широка база на податоци и нивно приближување до заинтересираните ВРИ.

Специјална група на ЕУРОСАИ за ревизија на општините (ТФМА)

ДЗР е активен учесник во работењето на специјалната група на ЕУРОСАИ за ревизија на општините (ТФМА), уште од нејзиното формирање во 2017 година. Активностите во 2024 година ќе бидат во насока на учеството на редовниот

годишен состанок и семинари, како и подготовката на релевантни документи, прашалници и други активности зацртани во работните планови на специјализираната група.

Работна група на ИНТОСАИ за јавен долг (WGPD)

Активностите во работната група на ИНТОСАИ за јавен долг (WGPD) се во рамките на активностите на двете нови проектни активности иницирани во работниот план на WGPD за 2023-2025 година во кои е вклучен ДЗР, во делот на изготвување на компендиуми односно практички процедури за Улогата на ВРИ во одржливоста на долгот заедно со ВРИ на Грузија, како и компендиум односно практичка процедура „Општи насоки за дефиницијата, структурата и обелоденувањето на јавниот долг“ кој ќе ја спроведува заедно со тим за работа од ВРИ на Австрија и Египет.

Меѓународниот одбор на ревизори на НАТО (IBAN)

Од стекнувањето на статусот на Република Северна Македонија како полноправна членка на НАТО во 2020 година, Државниот завод за ревизија континуирано со свои претставници учествува на состанокот на Меѓународниот одбор на ревизори на НАТО (IBAN), на кој учествуваат претставници од надлежните национални ревизорски тела (CNAB), со цел да разговараат за Годишниот извештај за активности на IBAN, како и за ревизорски прашања од заеднички интерес.

Други меѓународни активности

Врховните ревизорски институции од земјите кандидати и потенцијални кандидати за членство во ЕУ ќе продолжат со јакнење на своите капацитети во рамките на мрежата на претседателите, која ја сочинуваат ВРИ од земјите кандидати и потенцијални кандидати за прием во ЕУ: Турција, Северна Македонија, Црна Гора, Србија, Албанија, Босна и Херцеговина, Молдавија, Украина и Косово како активен набљудувач.

Активностите на мрежата се со цел да овозможат полесно интегрирање на земјите кои се на патот за прием во европското семејство. Истите се одвиваат во координација на офицерите за врски на ВРИ и со поддршка на Работната група на КК (Контакт комитет) за заеднички ревизорски активности, Европскиот суд на ревизори, ВРИ на земји членки на ЕУ, ОЕЦД-СИГМА и други заинтересирани страни. Фокусот во 2024 година ќе биде на реализација на настани согласно Рамковниот план на Мрежата за период 2022-2025 година.

Во 2024 година ќе продолжат активностите со Канцеларијата на Главниот ревизор на Норвешка (ОАГН) за обезбедување помош за развој на институционалните капацитети на ДЗР во согласност со потпишаниот Меморандум за разбирање, со кои ќе бидат опфатени спроведувањето на две кооперативни ревизии на успешност, обуки за ИТ и ИТ ревизии и поддршка на лабораторијата за иновации.

Во текот на 2024 година, ДЗР во соработка со други ВРИ планира и ќе спроведе повеќе ревизии на успешност на теми:

- Родова еднаквост;
- Урбаното планирање на зелената инфраструктура во градовите;
- Подобрување и унапредување на јавните услуги и инфраструктурните објекти со јавно приватно партнерство;
- Капиталните инвестиции од областа на трудот и социјалата;
- Искористеност на современа медицинска опрема;
- Ефекти од јавни инвестиции за рамномерен регионален развој.

Учеството на претставници на ДЗР на состаноците и активностите организирани од страна на Контакт комитетот, што го сочинуваат ВРИ од земјите на Европската Унија, ќе овозможи континуирано следење на најновите случувања во областа на владеењето/управувањето со јавните финансии во ЕУ, влијанието на новата регулатива на ЕУ врз работењето на ЕСР и националните ВРИ, како и искуствата во областа на ревизорската пракса (методите, пристапот, изборот на подрачјата - предмет на ревизија, комуникацијата со засегнатите страни) кои се насочени кон подобрување на одговорноста и отчетноста во трошењето на средствата доделени од европските фондови.

На билатерален план ДЗР ќе реализира билатерални работни посети (дома и во странство) на највисоко ниво со ВРИ на Норвешка, Малта, Словачка и со други ВРИ членки на ЕУРОСАИ и ИНТОСАИ со цел размена на искуствата по актуелни прашања од областа на ревизијата и функционирањето на врховните ревизорски институции.

Во 2024 ќе продолжи праксата за учество на настани организирани од страна на ЕУРОСАИ, ИНТОСАИ, ЕСР, ЦЕФ, ЦИПФА, ОЕЦД-СИГМА, ОБСЕ-ОДИХР, Светска банка и други меѓународни организации и институции.

Државниот завод за ревизија ќе продолжи и со придонесот во ажурирањето на националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НПАА) и на преговарачките позиции на Република Северна Македонија за преговори за членство во ЕУ за периодот 2021-2025, како и во процесот на известување за статусот на активностите од акцискиот план преку активностите на работните групи за подрачјата: 23-антикорупциска политика, 32-финансиска контрола.

ДЗР е дел од Проектот „Партнерство против корупцијата“ финансиран од USAID, чија цел е да се подобри соработката на институциите во Република Северна

Македонија во борбата против корупцијата, кој ќе се имплементира во периодот 2023 – 2028 година.

ДЗР со свои претставници ќе продолжи да учествува во активностите во рамки на иницијативата за искористување на технолошкиот напредок (LOTA – Пионери) која ја спроведува Иницијативата за развој на ИНТОСАИ – ИДИ, кои со поддршка на Иницијативата треба да резултираат со ажурирање на ИТ Стратегијата на Државниот завод за ревизија 2023-2027 година во однос на дигиталната трансформација во ревизиите и спроведување на ревизија за употребата на технологијата од страна на владата.

6. Потребни ресурси за реализација на годишната програма

Потребните човечки ресурси и финансиски ресурси за спроведување на Годишната програма се планирани на начин кои треба да обезбеди нејзина непречена реализација.

6.1. Човечки ресурси

Годишната програмата за работа на ДЗР за 2024 година ќе се реализира со вкупно 120 вработени: овластени државни ревизори, државни ревизори и вработени во секторите за административна поддршка на ревизијата.

Согласно Правилникот за внатрешна организација на ДЗР, вработените се распоредени во 13 /тринаесет/ сектори и 2 /две/ одделенија, од кои 11/единаесет/ сектори за ревизија, 2/два/ сектори за административна поддршка (Сектор за правни и општи работи и јавни набавки и Сектор за финансиски прашања) и 2/две/ самостојни одделенија за внатрешна ревизија и за управување со човечки ресурси.

Ревизијата ја вршат 110 државни ревизори, односно овластени државни ревизори, додека 10 вработени се во секторите за административна поддршка на ревизијата.

ДЗР во 2024 година ќе преземе активности за зајакнување на ресурсите за спроведување на ревизиите, преку имплементација на дадените препораки од Извештајот за Северна Македонија за 2023 година на Европската Комисија, спроведување на Стратегијата за управување со човечките ресурси

2024-2027 година, како и преземените активности за зајакнување на човечките ресурси преку планирани вертикални поместувања на вработените.

Со цел да ја зајакне улогата во борбата за спречување на измами и корупција, ДЗР во актите за внатрешна организација основа формираше организациски облик, односно сектор за ревизија на системи и политики за откривање и спречување неправилности, поткуп (мито) измама, корупција и судир на интереси и за следење и имплементација на меѓународните стандарди и политики од таа област, со две одделенија.

Исто така, за да одговори на предизвиците за користење на современа дигитална технологија за поддршка на ревизорските процеси, за зголемување на ефикасноста и ефективноста на ревизорската работа, како и за презентирање на резултатите од ревизиите со користење на иновативни решенија, ДЗР исто така формираше нова организациона единица во рамките на Секторот за ИТ ревизија, за анализа на податоци и истражување, развој и примена на иновативни ИТ решенија во ревизиите – Иновациска лабораторија на ДЗР, согласно предвидените активности од склучениот Меморандум за соработка со Канцеларијата на главниот ревизор на Норвешка.

Согласно стратешките определби на ДЗР во 2024 година продолжува спроведувањето на обуки за надградување на професионалните и стручни способности на ревизорите и раководниот кадар во институцијата и воспоставување објективен систем за оцена на степенот и квалитетот при исполнувањето на работните задачи.

Обуките на вработените во ДЗР ќе се извршат согласно Годишниот план за континуирано професионално усовршување ДЗР за 2024 година, кој се состои од методолошки обуки, на основно и напредно ниво за поодделните видови на ревизии (ревизија на успешност, усогласеност и ревизија на финансиски извештаи), обуки од областа на сметководство и финансиско известување, Вредност за парите (Value for money), обука за целите на одржлив развој, обуки од областа на ИТ, анализа на податоци, измами и корупција, форензична ревизија, етика и интегритет и обуки во други области кои се значајни за работата на ДЗР.

Во текот на 2024 година ќе се реализираат и обуки преку учество на курсеви, семинари и работилници организирани од работни групи/тела на ИНТОСАИ/ЕУРОСАИ, Европскиот суд за ревизија, ОЕЦД-СИГМА, ЦЕФ, ЦИПФА, ОБСЕ-ОДИХР и други меѓународни организации и асоцијации. Знаењата и професионалните вештини на ревизорите ќе се зајакнуваат и преку стажирања во Европскиот суд за ревизија, студиски посети и учество во меѓународни кооперативни ревизии.

Во текот на 2024 со поддршка во WFD, UN WOMEN, UNDP, USAID, NDI, IFES, IDI, Светска банка се планирани обуки за потребите на државните ревизори, како и експертска поддршка во делот на вршење на ревизиите.

6.2. Финансиски ресурси

Со Буџетот на Република Северна Македонија за 2024 година планирани се расходи во износ од 188.087 илјади денари, наменети за финансирање на активностите содржани во Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година. Овие расходи се планирани во целост како расходи на сметката основниот буџет (637), како и 3.000 илјади денари планирани расходи на сметката на основен буџет (631) и 950 илјади денари планирани расходи на сметката на донации (785).

Средствата за реализација на оваа Годишна програма на сметката на основен буџет (637) се распределени во следните категории на расходи:

Опис	Расходи на основен буџет (во 000 денари)
Плати и надоместоци	151.197
Стоки и услуги	24.750
Субвенции и трансфери	637
Капитални расходи	7.553
Вкупно	184.137

Во структурата на расходите најголемо учество имаат расходите за плати и надоместоци на вработените со 82%, по што следуваат расходите за стоки и услуги со учество од 13%, капиталните расходи со 4% и расходите за субвенции и трансфери со 0,3%.

6.3. ИТ ресурси

Државниот завод за ревизија во 2024 година ќе презема чекори во делот на осовременување на ИТ ресурсите. Следејќи ги најновите технолошки достигнувања во областа на информатичката технологија, а со цел унапредување на начинот на извршување на државната ревизија, за 2024 година се планирани следните активности:

- Ажурирање на ИТ Стратегијата на Државниот завод за ревизија 2023-2027 година, во согласност со активностите за дигитална трансформација во ревизиите кои ќе бидат спроведени во рамки на иницијативата за искористување на технолошкиот напредок (LOTA) – Пионери. која ја спроведува Иницијативата за развој на ИНТОСАИ – ИДИ;
- Ефективно и ефикасно користење на ресурсите на информацискиот систем на Државниот завод за ревизија согласно стратешките цели за употреба на информатичката технологија во државната ревизија;
- Поддршка и анализа на потребата од надградба на постојните системи, во администрирање на апликативните софтвери во Државниот завод за ревизија и тоа системите за:
 - o управување со процесот на ревизија;
 - o анализа на податоците од ревизорските извештаи, наодите и препораките;
 - o архивско работење;
 - o финансиско работење;
 - o човечки ресурси и
 - o електронска достава на документи за потребите на ревизорскиот процес;
- Континуирано следење на современите технолошки решенија во ИТ областа и имплементација на нови ИТ и софтверски решенија во поддршка на работните процеси во државната ревизија и набавка на соодветен хардвер/опрема (компјутери / принтери / скенери / итн.), со средства обезбедени од ДЗР и со поддршка на донатори;
- Обуки во делот на ИТ, анализа на податоци;
- Следење на имплементација на ИТ политиките и процедурите, како и процедурите за користење на Системот за управување со процесот на ревизијата;
- Соработка со останатите државни институции во делот на размена на податоци за потребите на ревизијата.

Зајакнување на ревизорските капацитети и модернизација на работните процеси во ДЗР ќе се изврши во соработка со Канцеларијата на Главниот ревизор на Норвешка, во рамки на склучениот меморандум за соработка.

7. Транспарентност и известување во работењето на ДЗР

7.1. Обезбедување на транспарентност во работењето на ДЗР

Информирањето на јавноста за работењето и активностите на ДЗР, со цел обезбедување на висок степен на транспарентност, отчетност и видливост на Државниот завод за ревизија ќе биде еден од приоритетите и во текот на 2024 година. Државниот завод за ревизија ќе ги продолжи своите активности во насока на одржување навремена комуникација и информирање на заинтересираните страни (општа јавност, медиуми, граѓански организации и институции) за начинот на користењето на јавните средства од страна на буџетските корисници.

Државниот завод за ревизија континуирано ги презема потребните активности за обезбедување на ефикасен и ефективен систем на комуникација, градејќи заеднички партнерски однос со медиумите и граѓанските организации. Со стратешки пристап преку имплементација на Комуникациската стратегија на Државниот завод за ревизија 2024-2027, која е поддржана со проект поддржан од Министерството за надворешни работи и развој на Британскиот Комонвелт во соработка со Вестминстер фондација за демократија (WFD), интенцијата на ДЗР е да ја зајакне комуникација во која медиумите, граѓаните и граѓанските организации ќе бидат сојузници во остварувањето на стратешките цели и зголемувањето на транспарентноста, отчетноста и одговорноста во користењето на јавните средства, т.е. средствата на даночните обврзници.

Соработката помеѓу ДЗР и граѓанските организации и медиуми е зајакната на начин на кој ДЗР, континуирано и навремено информира и известува приближно 1.200 засегнати надворешни страни (медиуми, истражувачки новинари, граѓански организации и институции) за објавените конечни ревизорски извештаи на веб, односно Facebook страните на ДЗР.

Покрај линк до ревизорскиот извештај, на заинтересираните страни им се доставува и соопштение за медиуми, како и Апстракт од ревизорски извештај во кој се содржани клучните утврдени состојби.

Во текот на 2024 година, Државниот завод за ревизија ќе продолжи со објавувањето на Конечните ревизорски извештаи на сопствената веб и Facebook страната, заедно со забелешките на субјектите дадени по однос на ревизорските нацрт-извештаи, односно одговорите на ДЗР по однос на забелешките.

За навремено информирање на јавноста и за подобрување на комуникацијата со надворешните заинтересирани страни, во 2024 година ДЗР ги планира следниве активности:

- имплементација на новата Комуникациска стратегија на Државниот завод за ревизија за 2024 - 2027, во согласност со Стратегијата за развој на ДЗР за периодот 2023-2027 година;

- идентификување на нови засегнати страни;
- објавување на конечните ревизорски извештаи на веб и Facebook страна, заедно со забелешките на субјектите предмет на ревизијата и одговорите на ДЗР по однос на забелешките;
- објавување на Апстракт / соопштение за јавноста од конечните ревизорски извештаи наменети за медиумите и новинарите, како и за граѓанските организации;
- визуелизација на податоците во конечните ревизорски извештаи и Годишниот извештај за работата на ДЗР преку изработка на инфографици;
- организирање брифинзи и прес-конференции по утврдените состојби и препораките на конкретен конечен ревизорски извештај за кој ќе биде направена проценка дека е од интерес за пошироката јавност;
- објавување на „Годишниот извештај на ДЗР за работењето во 2023 година“ и информирање на сите засегнати страни, преку веб и Facebook страната на ДЗР;
- објавување на информации, вести и други содржини на веб страната и на официјалната Facebook страна на ДЗР за планираните и за тековно реализираните настани и активности на ДЗР;
- објавување на извештаите на политичките партии за добиените донации (локални избори);
- објавување на извештаи од регистарот за примени донации на политичките партии;
- подготвување на одговори на барањата пристигнати до ДЗР согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер;
- подготвување на одговори на поставени новинарски прашања кои се однесуваат на ревизорски извештај или активности од работењето на ДЗР;
- дисеминација на потребните информации на институциите со кои ДЗР соработува и на сите други заинтересирани и засегнати страни од процесот на вршење државна ревизија, и
- воведување на нови средства и инструменти на комуникација со засегнатите и заинтересираните страни од процесот на вршење државна ревизија
- промоција на новата веб страна.

Претходно наведените активности преземени од Државниот завод за ревизија се во насока на постапување и практична имплементација на:

- принцип 4- Известување за резултатите од ревизијата за да се овозможи отчетност на државните органи и субјектите од јавниот сектор пред јавноста

- принцип 6 - Ефективна комуникација со засегнатите страни
- принцип 7 - Веродостоен извор за независни и објективни согледувања и насоки за поддршка на корисни промени во јавниот сектор,
- принцип 8 - Осигурување соодветна транспарентност и отчетност на ВРИ, утврдени во INTOSAI – P 12, и
- принцип 1 - ВРИ ги извршуваат своите должности во согласност со законска рамка која обезбедува отчетност и транспарентност.;
- принцип 2 - ВРИ го објавуваат јавно својот мандат, одговорностите, мисијата и стратегијата;
- принцип 6- ВРИ управуваат со своите активности економично, ефикасно, ефективно и во согласност со законите и прописите и известува јавно за тие прашања;
- принцип 7 - ВРИ известуваат јавно за резултатите од нивните ревизии и заклучоците во врска со целокупните владини активности., и
- принцип 8 - ВРИ навремено и сеопфатно информираат за своите активности и ревизорски резултати преку медиумите, нивните веб страни и на други начини, утврдени во INTOSAI – P 20.

7.2. Информирање и комуникација во ДЗР

Воспоставувањето на ефективен систем на внатрешна комуникација во рамките на институцијата е еден од приоритетите на Државниот завод за ревизија, со цел зајакнување на свеста на вработените за тоа што се случува во институцијата и за нивната улога во остварувањето на стратешките цели на институцијата и заштита на средствата на даночните обврзници.

Во таа насока Државниот завод за ревизија и во 2024 година ќе ги продолжи своите активности за јакнење на транспарентноста и комуникациските канали во рамките на ДЗР, преку имплементација на Политиката за внатрешна и надворешна комуникација и известување за резултатите од извршените ревизии и Процедурата за организација и движење на документите во електронска и хартиена форма, дејноста на централната архива и користење и чување на печатите и штембилите во државен завод за ревизија.

Со овие интерни акти е уреден начинот на спроведување на внатрешната и надворешна комуникација на Државниот завод за ревизија, размената на клучни информации за непречено функционирање на работата на ДЗР, како и начинот на известување за резултатите од спроведените ревизии, преку кои се обезбедува ефективна внатрешна меѓусебната комуникација, односно размена на

информации, со јасно дефинирана облик и содржината на информацијата, како и начини на достава на информациите.

Следењето на степенот на реализација на актуелните стратегии на ДЗР и во 2024 година ќе се извршува на квартално, полугодишно и годишно ниво, со цел преземање на соодветни превентивни мерки за пресретнување на ризиците во случај на нереализацијата на стратешките цели на ДЗР.

7.3. Информирање и комуникација со засегнатите страни

Заради остварување на основната цел на ревизијата - водење грижа за јавните средства и унапредување на управувањето со истите, навременото откривање на отстапувањата од прифатените стандарди и повредите на принципите на законитост, ефикасност, ефективност и економичност во раководењето со јавните средства, ДЗР упатува јасни и ефективни препораки, со цел да се преземат чекори со кои отстапувањата и повредите во иднина ќе се спречат или отежнат. Корективните мерки за имплементација на препораките му овозможуваат на раководството на субјектот, предмет на ревизија, да ја подобри ефективноста, ефикасноста и економичноста во работењето.

Државниот завод за ревизија континуирано и во 2024 година преку јасни, реални, објективни и навремени информации за констатирани неправилности, неусогласености со законските прописи, незаконско постапување со јавните средства и можните случаи на корупција и злоупотреба на службената должност, ќе даде свој придонес во исполнувањето на дел од надлежностите на Собранието на Република Северна Македонија.

Со редовното доставување на конечните ревизорски извештаи до Собранието и надлежните органи, ДЗР континуирано го насочува вниманието кон констатираните слабости во работењето на ревидираните субјекти. Континуирано се евидентираат, следат и анализираат добиените повратни информации од Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, Државната комисија за спречување на корупцијата, МФ - Управата за финансиска полиција, Министерството за внатрешни работи и Заменик на Претседателот на Владата задолжен за политики за добро владеење, за постапувањето по конечните ревизорски извештаи доставени до нив.

Државниот завод за ревизија ќе продолжи да работи на унапредување на соработката како со Собранието на Република Северна Македонија, така и со субјектите предмет на ревизија, со основна цел зголемување на нивната свесност и одговорност за преземање на мерки за надминување на констатираните неправилности, а се во функција на унапредување на управувањето со јавните средства.

Во рамки на своите редовни активности, Државниот завод за ревизија во 2024 година ќе се насочи кон:

- Редовно информирање на Собранието на Република Северна Македонија и другите надлежни органи за извршените ревизии и за резултатите од истите;
- Доставување и презентирање на Годишниот извештај на Државниот завод за ревизија за 2023 година во Собранието на Република Северна Македонија;
- Известување на Собранието на Република Северна Македонија и другите надлежни органи за системски слабости кои индицираат активности од нивна надлежност, и
- Подготвување на збирен извештај за одредена област / група на Конечни ревизорски извештаи и нивно доставување до Собранието.

Овие резултати во 2024 година се очекува да се постигнат со имплементација на потпишаниот меморандум помеѓу Собранието и ДЗР, односно воспоставување на механизам за разгледување на ревизорските извештаи и преземените мерки по дадените препораки во ревизорските извештаи во Собранието и зајакнување на институционалните капацитети за разгледување на ревизорските извештаи во Собранието и спроведување на обуки за пратениците и собраниската администрација.

Во таа насока, со Собранието се планираат активности за одржување на состаноци на ревизорите со службите во Собранието за извештаи по основ на неповолно мислење или воздржување од давање мислење, презентации на извештаи од страна на овластените државни ревизори пред соодветните собраниски комисији, како и обуки за пратеници за секој нов мандат.

Во однос на соработката со Владата на Република Северна Македонија, како орган надлежен за контрола и надзор над работењето на субјектите кои треба да ги спроведуваат препораките содржани во ревизорските извештаи и во 2024 година, конечните ревизорски извештаи ќе се доставуваат на разгледување на седници на Генералниот колегиум на државни секретари, релевантната комисија и на седниците на Владата, а донесените заклучоци со кои се задолжуваат надзорните тела и субјектите кои се предмет на ревизија да подготват акциски планови за спроведување на ревизорските препораки и да ги достават акциските планови до Владата и Државниот завод за ревизија во рок од 30 дена, ќе претставуваат дополнителна алатка за преземање на мерки по дадените препораки од субјектите предмет на ревизија.

Соработката со Министерството за финансии ќе се одвива во функција на подобрена координација и интеракција на клучните засегнати страни во системот на државната ревизија и управување со јавни финансии. Соработката со Министерството за финансии пред се ќе се темели на реализација на потпишаниот Протокол за соработка, Програмата за реформа на управувањето со јавни финансии „СМАРТ ЈАВНИ ФИНАНСИИ“ и нејзино имплементирање согласно Акцискиот план за 2024 година, известување за утврдените состојби за неплатени

или помалку уплатени средства во Буџетот на Република Северна Македонија од страна на субјектите предмет на ревизија и давање предлози и коментари на предлог законите кои се од надлежност на МФ.

Во однос на комуникацијата со Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, Државниот завод за ревизија ќе постапува во согласност со склучениот Меморандум за соработка помеѓу двете институции.

Преземените активности од страна на Државниот завод за ревизија претставува практична имплементација на дадената препорака содржана во Извештајот на Европската комисија за напредокот на Република Северна Македонија за 2023 година, во делот на зголемување на меѓусебната соработка на надлежните органи вклучени во областа на антикорупција.

7.4. Измена и дополнување на Годишната програма за работа на ДЗР

Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година, претставува план на активности, кои треба да бидат реализирани во рамки на капацитетите со кој располага ДЗР.

Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година ќе се реализира согласно Акцискиот план кој е составен дел на оваа Годишна програма.

Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година, може да се изменува или дополнува, во зависност од постигнатите резултати, пристигнатите барање за ревизии, како и можностите и капацитетите со кои ДЗР располага.

Број 01-1187/1

Скопје, 22.12.2023 година

Главен државен ревизор

м-р Максим Ацевски

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

Прилог број: 1

**ГОДИШНА ПРОГРАМА
за работа на Државниот завод за ревизија за 2024 година**

Преглед на планирани ревизии

РЕВИЗИИ НА РЕГУЛАРНОСТ

ИК	Ред.бр. Годишна програма	Ред. бр. во класата	ОПИС	Место
1	1	1	Основен Буџет на Република Северна Македонија за 2023 година	Скопје
2	2	1	Фонд на пензиското и инвалидското осигурување на Република Северна Македонија Ц.О. Скопје	Скопје
	3	2	Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија	Скопје
	4	3	Агенција за вработување на РСМ	Скопје
3	5	1	Министерство за финансии-Функции на држава	Скопје
	6	2	Министерство за култура	Скопје
	7	3	Министерство за образование и наука	Скопје
	8	4	Министерство за здравство	Скопје
	9	5	Агенција за управување со одземен имот	Скопје
	10	6	Дирекција за заштита и спасување	Скопје
	11	7	Биро за развој на образованието	Скопје
	12	8	Државен просветен инспекторат	Скопје
	13	9	Државен инспекторат за техничка инспекција	Скопје
	14	10	Управа за хидрометеоролошки работи	Скопје
	15	11	Агенција за промоција и поддршка на туризмот	Скопје
	16	12	Државно правобранителство на Република Северна Македонија	Скопје
4	17	1	Политичка партија Социјалдемократски сојуз на Македонија	Скопје
	18	2	ВМРО - Демократска партија за македонско национално единство - ВМРО-ДПМНЕ	Скопје

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

	19	3	Демократска унија за интеграција-ДУИ	Скопје
	20	4	Политичка партија Алтернатива	Скопје
	21	5	Политичка партија Беса	Скопје
	22	6	Политичка партија Алијанса за Албанците	Гостивар
	23 - 32	7 - 16	Ревизија на финансиските извештаи на учесниците во Изборната кампања Избори на пратеници во Собранието на Република Северна Македонија*	
	33 - 35	17 - 19	Ревизија на финансиските извештаи на учесниците во Изборната кампања Избор на претседател на Република Северна Македонија*	
5	36	1	Биро за јавни набавки	Скопје
	37	2	Основен граѓански суд Скопје	Скопје
	38	3	Основен кривичен суд Скопје	Скопје
	39	4	Основен суд Гостивар	Гостивар
	40	5	Апелационен суд Гостивар	Гостивар
	41	6	Основен суд Прилеп	Прилеп
6	42	1	ЈЗУ УК за неврологија	Скопје
	43	2	ЈЗУ Онкологија	Скопје
	44	3	ЈЗУ УК за дерматологија	Скопје
7	45	1	Општина Неготино	Неготино
	46	2	Општина Центар	Скопје
	47	3	Општина Гевгелија	Гевгелија
	48	4	Општина Делчево	Делчево
	49	5	Општина Маврово Ростуше	Маврово Ростуше
9	50	1	ЈП Национални шуми Скопје	Скопје и други градови- подружници
10	51	1	ЈКПД Комуналец Гевгелија	Гевгелија
	52	2	ЈКП Брегалница-Делчево	Делчево
	53	3	Јавно сообраќајно претпријатие Скопје	Скопје
	54	4	ЈП Исар Штип	Штип
	55	5	ЈКПД Охридски Комуналец Охрид	Охрид
	56	6	ЈП за стопанисување со објекти за спорт во сопственост на Република Македонија-Скопје	Скопје
12	57	1	А.Д. Пошта на Северна Македонија	Скопје
	58	2	Спортски центар Борис Трајковски	Скопје
	59	3	ЕЛЕМ ТУРС Подружница Попова Шапка, Тетово	Тетово
13	60	1	Централен регистар на Република Северна Македонија	Скопје
	61	2	Комисија за хартии од вредност на Република Македонија Скопје	Скопје

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

РЕВИЗИИ НА УСПЕШНОСТ/РЕВИЗИИ НА УСОГЛАСЕНОСТ/ИТ РЕВИЗИИ

РУ	62	1	Безбедноста во сообраќајот на патиштата во Република Северна Македонија	Скопје
РУ	63	2	Имплементација на Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и домашното насилство (Истанбулската Конвенција) со осврт кон специјализираните услуги за жени жртви на родово-базирано насилство и семејно насилство	Скопје
РУ	64	3	Урбанистичко планирање на зелената инфраструктура во градовите	Скопје и општините
РУ	65	4	Подобрување и унапредување на јавните услуги и инфраструктурните објекти со јавно приватно партнерство	Скопје и други градови
РУ	66	5	Јавни инвестиции за обезбедување капацитети и услови за детската заштита во детските градинки	Скопје и други градови
РУ	67	6	Искористеност на современа медицинска опрема	Скопје и други места
РУ	68	7	Реформа на пенитенцијарниот систем	Скопје /Битола/ Штип
РУ	69	8	Ефекти од јавни инвестиции за рамномерен регионален развој	Скопје и општините
РУ	70	9	Зелена транзиција преку промовирање на обновливи извори на енергија	Скопје
ИТ/ РУ	71	10	Дигитализација на матичните книги	Скопје и други места
ИТ/ РУ	72	11	Систем за интегрирано планирање на ресурсите (ЕРП систем)	Скопје и други места
ИТ/ РУС	73	12	Усогласеност на процедури за безбедност на податоците од Централен регистар на население	Скопје и други места

** Изборот на субјекти ќе се изврши согласно критериумите утврдени во методолошките акти на ДЗР*

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

Прилог број:2

Планирани активности со Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година за реализација на стратешките цели и стратешките цели утврдени во Стратегијата за развој на ДЗР 2023 – 2027

Стратешка цел (СЦ)	Стратешка пот цел (СПЦ)	Планирани активности во 2024 година	Врска со Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година
СЦ 1: – Обезбедување и одржување целосна независност на Државниот завод за ревизија – институционална независност и законска институционална рамка од Рамката за градење на капацитети	СПЦ 1.1: Стекнување на правен статус на ДЗР како уставна категорија во Република Северна Македонија и	изготвен нацрт амандман за изменување и дополнување на Уставот на РСМ за регулирање на ДЗР како уставна категорија и доставен до овластениот предлагач на уставната измена за да биде поднесен до Собранието на РСМ; се очекува понатамошна координација од страна на овластениот предлагач	5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи
	СПЦ 1.2. Стекнување на финансиска независност преку самостоен и независен буџет на Државниот завод за ревизија.	Изготвен е предлог Закон за државната ревизија со цел зајакнување на финансиската и оперативната независност на ДЗР и доставен е до овластениот предлагач. Се очекува негово доставување до Собранието на Република Северна Македонија и донесување на истиот.	5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

Стратешка цел (Ц)	Стратешка пот цел (СПЦ)	Планирани активности во 2024 година	Врска со Годишната програма за работа на ДЗР за 2024 година
<p>ЦЦ 2: Понагамошно одржување на капацитетите за внатрешно управување, институционална поддршка, стремеж кон постојани подобрувања, односи со заинтересирани страни/комуникација, човечки капацитети, ревизорска методологија и стандарди од Рамката за градење на капацитети.</p>	<p>2.1. Подобрувања кај Внатрешно управување – лидерство и насоки, стратешко и оперативно планирање, преглед и отчетност, кодекс на вршење на професијата, внатрешни контроли, осигурување на квалитет</p> <p>2.2. Зајакнувања кај Институционална и административна поддршка – извори на финансирање, инфраструктура, техника и технологија, поддршка во функција на институцијата;</p>	<p>Креирање и дизајнирање на посебните стратешки документи за планирање на ревизиите, стратегија за управување со ризиците, стратегија за управување со човечки ресурси, ИТ стратегија, комуникациска стратегија и други потребни стратешки документи; * преку исполнување на барањата на ИНТОСАИ за континуирано професионално учење и примена на ревизорската методологија и професионалните стандарди и принципи на ИНТОСАИ (во сите видови на ревизии)</p> <p>Разгледување на можноста за искажување и објавување на отворен интерес преку мрежата на ВРИ на глобално и регионално ниво за спроведување на активности за оценка на работењето и квалитетот на извршувањата на ДЗР од сестрински ВРИ, преку оценка на степенот на имплементација на ИССАИ стандардите и принципите на ИНТОСАИ во ДЗР на РСМ по видови на ревизии (по сите релевантни прашања според принципите и стандардите, декларациите и обврските) заради подобрувања и отклонување на слабостите, преку дизајнирање на одлуки за стратешки приоритети на годишно ниво во ДЗР кои ќе ја следат Стратегијата за развој на ДЗР за периодот 2023 - 2027 според спроведените анализи и проценети ризици за годината за која се однесуваат, преку подобрување на системот на комуникација и споделување на информации од значење за ДЗР</p>	<p>3.2. Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР</p> <p>5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи,</p> <p>5.6. Меѓународна соработка, б. Потребни ресурси за реализација на Годишната програма</p>

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

<p>СЦ 2: Понатамошно одржување на капацитетите за внагрешно управување, институционална поддршка, стремеж кон постојани подобрувања, односи со заинтересирани страни/комуникација, човечки капацитети, ревизорска методологија и стандарди од Рамката за градење на капацитети.</p>	<p>2.3. Стремеж кон Постојани подобрувања – институционални и организациони надградувања, соодветни капацитети и компетентности, развој на стратегии и планови</p>	<p>* преку анализи и оценки за институционалните потреби за организациони и кадровски подобрувања, градење на капацитети и развивање на стратегии и планови за непречено организирање и функционирање на ДЗР</p>	<p>3.2. Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР, 5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи, 5.6. Меѓународна соработка, б. Потребни ресурси за реализација на Годишната програма, точка 6.1. Човечки ресурси.</p>
<p>со заинтересирани страни/комуникација, човечки капацитети, ревизорска методологија и стандарди од Рамката за градење на капацитети.</p>	<p>2.4. Зајакнување и иновации во Односи со заинтересирани страни – правци на комуникација – внагрешна, надворешна, меморандуми за соработка, заинтересирани страни, форми на објави на институцијата</p>	<p>* преку развивање и надградување на стратешкиот документ Стратегија за комуникација на ДЗР за периодот 2023 - 2027</p>	<p>3.2. Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР, 5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи 5.6. Меѓународна соработка, б. Потребни ресурси за реализација на Годишната програма, точка 6.1. Човечки ресурси, 7.1. - Обезбедување на транспарентност во работењето на ДЗР. 7.2. Информирање и комуникација во ДЗР, 7.3. - Информирање и комуникација со засегнатите страни</p>

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

<p>СЦ 2: Понатамошно одржување на капацитетите за внатрешно управување, институционална поддршка, стремеж кон постојани подобрувања, односи со заинтересирани страни/комуникација, човечки капацитети, ревизорска методологија и стандарди од Рамката за градење на капацитети.</p>	<p>2.5. Одржување на високо ниво, развој и примена на Ревизорска методологија и стандарди – стандарди, прирачници, упатства, искуства, добра пракса, размена на меѓународни искуства и практики, соработка, учество во РГ, настани, кооперативни, паралелни ревизи</p>	<p>Преку развивање и надградување на стратешкиот документ Стратегија за планирање на ревизии во ДЗР за периодот 2023 - 2027; * преку надградување и развивање на посетечките прирачници за сите видови на ревизии, упатства, размена на искуства кои се практикуваат во заедницата на ВРИ, учества во РГ и другите познати начини на соработка</p>	<p>3.2. Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР, 5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи 5.2. Методолошки акти и подобрување на ревизорските процеси, 5.5. Превенција од корупција, точка 5.6. Меѓународна соработка, 6. Потребни ресурси за реализација на Годишната програма, точка 6.1. Човечки ресурси.</p>
<p>СЦ 3: - Исполнување на нашата додадена вредност - испорака на мерливи резултати од вршењето на државната ревизија, во насока на испорака на ревизии со висок квалитет, ревизии од јавен интерес и зголемување на јавната доверба, со цел подобрување на животот на граѓаните – поле Резултати од Рамката за градење на капацитети</p>	<p>3.1. Испорака на мерливи резултати од ревизии на финансиски извештаи;</p>	<p>*преку анализи на ревизии на ФИ, според големина на субјекти, број на наоди, вредност на ревидирани средства и ресурси, вид на издадено ревизорско мислење, зачестеност на субјектот со ревизија, број на прелораки, број на имплементирани прелораки, преземени дејствија од други надлежни институции - ЈО, ДКСК и др.</p>	<p>3. Додадена вредност од работата на ДЗР, 3.1 - Очекувани резултатит од работењето, точка 3.2 .Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР, 5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи 5.2. Методолошки акти и подобрување на ревизорските процеси, 5.3.Избор на субјети за вршење на ревизија, 5.4. Следење на прелораките, 5.5. Превенција од корупција,51.6. - Меѓународна соработка, 7. Транспарентност и известување во работењето на ДЗР</p>

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

<p>СЦ 3: - Исполнување на нашата додадена вредност - испорака на мерливи резултати од вршењето на државната ревизија, во насока на испорака на ревизии со висок квалитет, ревизии од јавен интерес и зголемување на јавната доверба, со цел подобрување на животот на граѓаните - поле Резултати од Рамката за градење на капацитети</p>	<p>3.2. Испорака на мерливи резултати од ревизии на усогласеност со закони:</p>	<p>* преку анализи на ревизии на усогласеност со закони, според големина на субјекти, број на наоди, вредност на ревидирани средства и ресурси кои не се усогласени со регулативата, вид на издадено ревизорско мислење, вредност и ефекти од незаконското постапување, зачестеност на субјектот со ревизија, број на препораки, број на имплементирани препораки, преземени дејствија од други надлежни институции - ЈО, ДКСК и др.</p>	<p>3. Додадена вредност од работата на ДЗР, 3.1 - Очекувани резултатит од работењето, точка 3.2 .Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР, 5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи 5.2. Методолошки акти и подобрување на ревизорските процеси, 5.3.Избор на субјети за вршење на ревизија, 5.4. Следење на препораките, 5.5. Превенција од корупција,5.1.6. - Меѓународна соработка, 7. Транспарентност и известување во работењето на ДЗР</p>
	<p>3.3. Испорака на мерливи резултати од ревизии на успешност;</p>	<p>*преку анализи на ревизии на успешност, според значење на активоста која е предмет на ревизија, број на наоди, вредност на ревидирани средства и ресурси и нивни ефекти врз јавниот интерес и буџетот, како и кои не се усогласени со регулативата, вид на издадени ревизорски заклучоци, вредност и ефекти од незаконското постапување, зачестеност на субјектите со ревизија и/или областите за РУ, број на препораки, број на имплементирани препораки, преземени дејствија од други надлежни институции - ЈО, ДКСК и др.</p>	

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

<p>СЦ 3: - Исполнување на нашата додадена вредност - испорака на мерливи резултати од вршењето на државната ревизија, во насока на испорака на ревизии со висок квалитет, ревизии од јавен интерес и зголемување на јавната доверба, со цел подобрување на животот на граѓаните -- поле Резултати од Рамката за градење на капацитети</p>	<p>3.4. Испорака на мерливи резултати од комбинирани ревизии, заеднички ревизии, паралелни ревизии и др.;</p>	<p>* преку анализи на комбинираниите ревизии, заедничките ревизии, паралелните ревизии и нивна споредба и подобрувања во однос на стекнатите искуства од сестринските ВРИ во насока на применета ревизорска методологија, начини на прикажување и пишување на ревизорски наоди, мислења, заклучоци, препораки, начини на имплементација на препораки - follow up ревизии, дисеминација на стекнати знаења и добра практика и др.</p>	<p>3. Додадена вредност од работата на ДЗР, 3.1 - Очекувани резултатит од работењето, точка 3.2 .Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР, 5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи 5.2. Методолошки акти и подобрување на ревизорските процеси, 5.3.Избор на субјети за вршење на ревизија, 5.4. Следење на препораките, 5.5. Превенција од корупција,5.1.6. - Меѓународна соработка, 7. Транспарентност и извествување во работењето на ДЗР</p>
	<p>3.5. Развивање и унапредување на институционалните системи за мерење на квалитетот на испорачаните ревизорски извештаи, мерење на степенот на јавната доверба во ДЗР, мерење на степенот на задоволство на граѓаните и јавноста од работењето на ДЗР;</p>	<p>* преку креирање и воспоставување на познати и применливи алатки за мерење на квалитетот на испорачаните производи на ДЗР и мерење на степенот на јавната доверба и задоволството од работењето на ДЗР - Системите за мерење може да употребуваат различни алатки како сондажи, анкети, прашалници, број на прифатени забелешки од субјектите и др.</p>	

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2023 ГОДИНА

<p>СЦ 4: - Креирање на стратешки план за потенцијални области на ревизи и проценка на предизвиците во области од интерес и според проценка на ризици за периодот 2023 – 2027.</p>		<p>Следење на имплементацијата на Стратешкиот план за ревизија на Државниот завод за ревизија 2024 - 2026</p>	<p>3.2. Активности за реализација на стратешките цели на ДЗР, 5.1. Уставност, правна рамка и стратешки документи</p>
---	--	---	--

Прилог број 3:

КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

ВРИ	Врховни ревизорски институции
ГДР	Главен државен ревизор
ДЗР	Државен завод за ревизија
ЕСР	Европски суд на ревизори
ЕУ	Европска Унија
ЕУРОСАИ	Европска организација на врховни ревизорски институции
ЗДР	Закон за државната ревизија
IDI	Иницијатива за развој во рамки на ИНТОСАИ (непрофитна организација која има за цел зајакнување на институционалните капацитети на ВРИ во земјите во развој во рамки на регионалните работни групи на ИНТОСАИ)
ИНТОСАИ	Меѓународната организација на врховни ревизорски институции
ИПА	Инструменти за претпристапна помош (Pre-accession assistance)
ИТ	Информатичка технологија
НПАА	Национална програма за усвојување на правото на ЕУ
ЦЕФ	Center of Excellence in Finance
ЦИПФА	The Chartered Institute of Public Finance and Accountancy
SIGMA	Поддршка во подобрување на управувањето и раководењето (здружена иницијатива на ОЕЦД и ЕУ)
UN Women	Ентитет на Обединетите нации за родова еднаквост и зајакнување на жените
UNDP	United Nations Development Programme
WFD	Westminster Foundation for Democracy
NDI	National Democratic Institute
USAID	United States Agency for International Development
IFES	The International Foundation for Electoral Systems
WB	Светска банка